

VIOLÈNCIA DE GÈNERE:

**JO T'HO EXPLICO,
TU EM RECOLZES?**

Nom i cognoms: Ona Lasheras Saiz

Tutora: Cristina Furió

Any acadèmic: 2019-2020

2ⁿ de Batxillerat

Institut Celestí Bellera

ÍNDEX

I: INTRODUCCIÓ	5
1.1. Presentació	5
1.2. Motivació	5
1.3. Justificació	6
1.4. Problemàtica principal	7
1.5. Objectius de la recerca	8
1.5.1. Objectius estratègics (principals)	8
1.5.2. Objectius operatius (secundaris/complementaris)	8
II. MARC TEÒRIC	9
2.1. Introducció a la Llei	9
2.2. Definició de violència de gènere	9
2.3. Tipus de violència de gènere: manifestacions i intensitats	10
2.4. Definició població-objecte estudi	11
2.4.1. De 12 a 13 anys	11
2.4.2. De 14 a 15 anys	11
2.4.3. De 16 a 17 anys	11
2.4.4. De 18 a 19 anys	12
2.4.5. Més de 20 anys	12
2.5. Violència de gènere en l'àmbit educatiu	14
2.5.1. Llei orgànica 1/2004, títol 1, capítol 1	14
2.5.2. Tipus de prevenció de maltractaments i abusos sexuals als centres educatius	15
2.5.3. Perspectiva coeducativa	16
2.6. Canals d'accés al coneixement i informació sobre la violència de gènere	16
III. HIPÒTESI	19
3.1. Repetició i concreció de la problemàtica de partida	19
3.2. Enunciació de la hipòtesi	19
3.3. Justificació de la hipòtesi	20
IV. OPERACIONALITZACIÓ DELS CONCEPTES: DETERMINACIÓ I SELECCIÓ DE LES VARIABLES	21
4.1. Variable: sociodemogràfica	21
4.1.1. Edat	21
4.1.2. Identitat de sexe/gènere	22
4.1.3. Antiguitat al centre	23
4.2. Variable: coneixement/desconeixement	23
V. LA RECERCA EN CIÈNCIES SOCIALS	23
5.1. Definició i breu síntesi sobre la tasca de "recercar"	23
5.2. Els instruments i eines de recerca en investigació social	24

5.3. Les tècniques d'investigació escollides en la nostra recerca i justificació de l'elecció	24
VI: RECOPIACIÓ I ANÀLISI DE DADES	25
6.1. Variables sociodemogràfiques	25
6.1.1. Edat	25
6.1.2. Identitat de sexe/gènere	26
6.1.3. Antiguitat al centre	26
6.2. Variable coneixement/desconeixement	26
6.2.1. Concepte de violència de gènere	26
6.2.1.1. Relació de les respostes correctes amb el sexe/gènere	28
6.2.1.2. Relació de les respostes correctes amb l'edat	28
6.2.1.3. Relació de les respostes correctes amb l'antiguitat al centre	29
6.2.2. Manifestacions de violència de gènere	30
6.2.2.1. Relació de les respostes correctes amb el sexe/gènere	31
6.2.2.2. Relació de les respostes correctes amb l'edat	32
6.2.2.3. Relació de les respostes correctes amb l'antiguitat al centre	33
6.2.3. Intensitat de les manifestacions de violència de gènere	33
6.3. Canals d'accés al coneixement sobre la violència de gènere	34
6.3.1. Relació dels 3 canals d'accés amb l'edat	34
6.4. Experimentació / No experimentació	35
6.4.1. Víctimes/no víctimes	35
6.4.1.1. Relació de les víctimes amb el grup d'edat	36
6.4.1.2. Relació de les víctimes amb definició i coneixement de les manifestacions correctes	37
6.4.2. Víctimes a l'institut Celestí Bellera	37
6.4.3. Testimonis de violència de gènere a l'institut Celestí Bellera	37
6.4.3.1. Relació dels testimonis amb l'antiguitat al centre	38
VII: COMPARACIÓ DE PROTOCOLS D'ACTUACIÓ	38
7.1. Prevenció	39
7.1.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya	39
7.1.2. Protocol de la Generalitat Valenciana	42
7.1.3. Comparació dels dos protocols	42
7.2. Detecció i informació	42
7.2.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya	42
7.2.2. Protocol de la Generalitat Valenciana	43
7.2.3. Comparació dels dos protocols	43
7.3. Valoració i intervenció	44
7.3.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya	44
7.3.1.1. Àmbit familiar	44
7.3.1.2. Fora de l'àmbit familiar	45
7.3.2. Protocol de la Generalitat Valenciana	45

7.3.3. Comparació dels dos protocols	46
VIII: CONCLUSIÓ	46
8.1. Repetició de la problemàtica inicial a analitzar i la hipòtesi de partida	46
8.2. Al·lusió resumida dels aspectes de la hipòtesi corroborats i dels refutats	47
8.3. Reescriptura de la hipòtesi com a resposta provada i definitiva (ja no més provisional)	48
8.4. Apertura: nova problemàtica per una nova recerca	49
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	49
ANNEXOS	50

I: INTRODUCCIÓ

1.1: Presentació

La violència de gènere és un problema que afecta arreu del món i que actualment veiem per notícies, xarxes socials o internet constantment, sobretot a Espanya o fins i tot a Europa. Aquesta realitat diversa i complexa es manifesta contínuament a la nostra societat i vulnera la igualtat entre dones i homes i, per suposat, els drets, els deures i les llibertats de les dones. Les manifestacions d'aquesta violència són diverses com l'és la seva intensitat o impacte.

El nostre projecte d'investigació que a continuació desenvolupem, pretén estudiar i donar visibilitat, des de la perspectiva de gènere, els diferents protocols d'actuació per a la prevenció i eradicació de la violència de gènere existents a l'àmbit educatiu. Tot això, tenint en compte tant les diferents manifestacions de violència de gènere, com l'actuació de les escoles, instituts i universitats (els causants, la protecció, la detecció i la posterior actuació o intervenció) davant d'aquesta xacra social..

Els diversos estudis sobre la violència de gènere han generat una acumulació d'informació disponible a tots els públics que permet accedir i adquirir coneixements envers el tema. No obstant això, la població no especialitzada i el jovent, quant en sap del tema? L'àmbit educatiu fa arribar de manera efectiva als/les alumnes la informació necessària per prevenir i actuar en contra d'aquesta violència?

Aquestes qüestions són part de les preguntes des de les que partim i que seran la clau a resoldre en aquest treball.

1.2. Motivació

He decidit fer un treball sobre la violència de gènere en l'àmbit educatiu degut a que es tracta d'una temàtica que em toca molt pel fet de ser dona i perquè diàriament veiem a les notícies casos de violència de gènere. Tot i així no som prou conscients que realment qualsevol dona en pot ser víctima i que, fins i tot, a l'àmbit educatiu s'hi donen molts casos. El fet de que constantment ja sigui als espais públics (al carrer, bars, discoteques...) com als privats (casa, centre educatiu...) es donin tants casos de violència de gènere, ha contribuït a que prengui consciència de la gravetat d'aquest tema i per tant de la importància de profunditzar i em semblava suficientment important com per voler investigar més i així poder aportar el meu granet de sorra en la sensibilització i prevenció front a aquesta xacra social que ens afecta a

tothom com a societat. Per tant, poder intentar concienciar de la importància que té tenir coneixements de la violència de gènere, saber detectar les manifestacions i actuar correctament.

Paral·lelament, tinc la percepció que la societat que m'envolta no disposa de prous coneixements envers la problemàtica i no pot, per aquest motiu, actuar per evitar-ho o fer-li front tal i com jo penso que hauria de fer-ho. Això em va portar a voler cercar, no només per conèixer i endinsar-me en la llei, sinó intentar aprendre a com actuar davant d'un cas de risc.

Un problema com aquest no pot passar desapercebut per a la població general i en especial pels i les estudiants, donat que són el futur, i pel professorat, que són qui educa/ensenya, entenc que les docents són essencials en la tramesa de valors i coneixements al respecte i que per tant tenen un paper important i essencial. A més, nosaltres, estudiants/es, hem de participar en la construcció de la societat que volem tenir quan siguem adults.

Per totes aquestes raons, sento la necessitat de descobrir si el coneixement sobre la violència de gènere realment arriba a l'àmbit educatiu, quin és el grau de coneixement i profunditat, i sobretot, quins són els instruments legals i protocols a seguir en situacions concretes i si s'apliquen.

1.3. Justificació

La violència de gènere és un fet que ha ocorregut durant tota la nostra història arreu del Món i que encara al segle XXI perdura. Al llarg de la història, la societat de cultura patriarcal s'ha anat desenvolupant i adaptant. El patriarcat és l'organització social i cultural que té la idea de que el sexe femení és un sexe inferior i passiu per naturalesa i en la qual el domini el té l'home. Les conseqüències d'aquest patriarcat a la societat occidental contemporània són les diferents manifestacions de violència de gènere: falta d'autonomia econòmica de les dones, divisió sexual del treball, discriminació de les dones a tots els espais, violència domèstica, abús sexual, violació sexual... Per tant, és un problema que conviu amb nosaltres i forma part de les nostres vides per culpa d'aquesta societat patriarcal en la que vivim i que ens arriba diàriament ja sigui pels mitjans de comunicació, per l'educació o pel patrimoni en si...

Ara, partim de la obvietat que els/les professionals especialitzats en violència de gènere o les persones expertes en teoria feminista, han realitzat durant més d'un segle una acumulació de coneixements envers el tema. Això constitueix la base de coneixements que el professorat trasllada a l'alumnat. Per això, és important fer un estudi amb l'objectiu de saber si la població no especialitzada en violència de gènere posseeix aquesta necessària informació i

en quin nivell. Per tant, descobrirem si s'està aplicant correctament la llei, si s'està fent servir tot el coneixement existent i públic, i si s'està abordant l'accès del seu estudi de la millor manera possible.

1.4. Problemàtica principal

Com a punt d'inici les problemàtiques de les que partirem per realitzar aquesta recerca seran les següents:

1. Quin és el grau de protecció de les dones estudiants front al risc de patir aquesta violència?
2. Quin és el nivell de coneixement de l'alumnat i el professorat en la violència de gènere?

Per resoldre aquestes problemàtiques, aquest treball s'estructura de la manera següent: una primera part contempla un marc teòric on es sistematitzen els conceptes teòrics més importants per a enfocar al lectorat en la temàtica triada. Tot seguit, s'operacionalitzen aquests conceptes en variables mesurables per ser capaces d'iniciar la nostra recerca i aportació. En una segona part, es realitza un procés de recopilació d'anàlisi de dades. A través de protocols d'actuació contra l'abús sexual en l'àmbit educatiu, realitzarem un estudi comparat dels protocols legals d'actuació a la Comunitat Valenciana i Catalunya en base als criteris del model d'anàlisi fet prèviament, per poder arribar a determinar la seva eficàcia i viabilitat, i en cas contrari, a partir del model d'anàlisi fet per a indicar els factors limitants i proposar nous components que puguin garantir la seva eficàcia i operativitat en la pràctica.. Aquesta part també consta de l'anàlisi d'una enquesta realitzada en un entorn educatiu concret: el centre d'ensenyament secundari Celestí Bellera, on s'ha realitzat un estudi de cas. La tercera part del treball és de caràcter audiovisual, i consisteix en la realització d'un vídeo en el qual es reproduceix i simula una història real d'abús sexual/violació en un Institut.

1.5. Objectius de la recerca

1.5.1. Objectius estratègics (principals)

L'objectiu principal d'aquesta recerca consisteix en investigar si les/els estudiants i professors/es tenen assolit un coneixement sobre la violència de gènere, quin n'és el grau de coneixement i com l'han adquirit. També, analitzar quin és el grau de protecció o

desprotecció de les possibles víctimes. De l'objectiu principal se'n deriva el fet d'acabar coneixent els protocols existents, els protocols que s'apliquen realment i analitzar si són eficients o no i, en el cas de que no, com haurien de ser.

1.5.2. Objectius operatius (secundaris/complementaris)

A continuació, especifiquem els objectius operatius que intentarem desenvolupar mitjançant aquesta recerca.

1. Elaborar un estudi de la Llei Orgànica 1/2004 referent a les Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, concretament en l'àmbit educatiu (títol 1, capítol 1).
2. Elaborar una anàlisi comparat dels protocols d'actuació en matèria de violència de gènere en l'àmbit educatiu de Catalunya i de la Comunitat Valenciana.
3. Determinar com hauria de ser un protocol d'actuació per tal de prevenir els diferents casos de violència, actuar correctament en el seu cas i protegir a les possibles víctimes.
4. Elaborar una enquesta que permeti analitzar el coneixement general dels diferents actors de la comunitat educativa envers la violència de gènere. Aquesta enquesta valorarà el coneixement o desconeixement de la definició de violència de gènere i de les diferents manifestacions possibles. Per tant, com a estudi de cas, analitzar el coneixement en matèria de violència de gènere existent al centre Celestí Bellera i indagar sobre l'existència potencial de casos de violència de gènere patits per noies alumnes de l'institut Celestí Bellera.
5. Realitzar un material audiovisual que ens permeti expressar la gravetat d'un cas de violència de gènere sense una correcta prevenció, detecció i resolució, per poder conscienciar de la importància d'educar en la igualtat i la no violència i d'aplicar els protocols existents correctament.

II. MARC TEÒRIC

2.1. Introducció a la Llei

La Llei Orgànica 1/2004 referent a les Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, és una llei és una normativa civil que abarca els aspectes preventius, educatius, socials, de protecció i d'atenció posterior a les víctimes tant si les agressions es produeixen a l'àmbit familiar o en les Administracions Públiques. A més, també aborda la resposta sancionadora que han de rebre totes les manifestacions de violència de gènere, que afecten a

majors i menors d'edat. La Llei també estableix mesures de sensibilització i intervenció en l'àmbit educatiu, concretament en el títol 1, capítol 1, que és l'àmbit en el que ens centrem en aquest marc teòric.

2.2. Definició de violència de gènere

Abans de tot, per desenvolupar la nostra recerca, ens basarem en la definició de violència contra les dones elaborada per Nacions Unides (ONU, 1994): Article 2:

S'entendrà que la violència contra la dona comprèn els següents actes, sense limitar-se a ells: la violència física, sexual i psicològica que es produeixi a la família [...]; perpetrada dins de la comunitat en general [...]; perpetrada o tolerada per l'estat [...]³. Així com la que apareix en l'article 1.3, en el mateix sentit, a la Llei Orgànica de mesures de protecció integral contra la violència de gènere 1/2004, on es defineix com violència de gènere tot acte de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat. (ONU, 1994)

Tal i com apareix definit en el preàmbul de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere (a partir d'ara VG), “la violència de gènere es tracta d'una violència que es dirigeix sobre les dones pel fet mateix de ser-ho, per ser considerades, pels seus agressors, mancades dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió” (Llei orgànica 1/2004, preàmbul).

També, tal i com es recull en el preàmbul d'aquesta mateixa llei, existeix una definició tècnica del síndrome de la dona maltractada, que consisteix en:

Les agressions sofertes per la dona com a conseqüència dels condicionants socioculturals que actuen sobre el gènere masculí i femení, situant-la en una posició de subordinació a l'home i manifestades en els tres àmbits bàsics de relació de la persona: maltractament en el si de les relacions de parella, agressió sexual en la vida social i assetjament en el medi laboral.

Una altra definició oficial és:

La violencia contra la mujer es una manifestación de las relaciones de poder históricamente desiguales entre mujeres y hombres, que han conducido a la dominación de la mujer por el hombre, la discriminación contra la mujer y a la

interposición de obstáculos contra su pleno desarrollo. La violencia contra la mujer a lo largo de su ciclo vital dimana esencialmente de pautas culturales, en particular de los efectos perjudiciales de algunas prácticas tradicionales o -52- consuetudinarias y de todos los actos de extremismo relacionados con la raza, el sexo, el idioma o la religión que perpetúan la condición inferior que se asigna a la mujer en la familia, el lugar de trabajo, la comunidad y la sociedad.

(informe de la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona de Beijing, 4 a 15 de setembre de 1995)

2.3. Tipus de violència de gènere: manifestacions i intensitats

La violència física inclou els actes de força contra el cos de la dona i que té un resultat o pateix un risc de lesions físiques o danys. La violència psicològica inclou els comportaments verbals i no verbals desenvolupats amb l'objectiu de fer patir a la dona. La violència sexual i abusos sexuals a dones i menors inclou els actes de naturalesa sexual forçat pel delinqüent i no consentit per la dona o menor. S'inclou l'exhibició, observació, imposició amb violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals.

A l'article titulat «Reflexions filosòfiques sobre la violència contra les dones» (2003, Sonia Reverter) l'autora cita a l'investigador Johan Galtung per definir la violència de gènere com un cercle format per la violència directa (física), la violència simbòlica o estructural (en les estructures socials) i la violència cultural.

Pierre Bourdieu en el seu llibre *La dominació masculina* (1998) descriu la violència simbòlica com una “violència amortiguada, insensible i invisible per les seves pròpies víctimes, que s'exerceix essencialment a través dels camins purament simbòlics de la comunicació i el coneixement o, més exactament, del desconeixement, del reconeixement o, en l'últim terme, del sentiment”. El terme que l'autor anomena “la dominació masculina” és la dominació dels homes sobre les dones. La violència estructural fa referència a que un tipus d'estructura social perjudica a un grup, en aquest cas a les dones, i impedeix que assoleixin les seves necessitats.

2.4. Definició població-objecte estudi

La població a estudiar està focalitzada en les persones que formen part dels centres educatius: professorat i alumnat, ja que el nostre estudi és envers la violència de gènere en aquest àmbit. Ens centrarem en els/les professors/es i alumnes d'un institut (d'ESO i Batxillerat).

S'ha dividit els diferents enquestats en grups d'edat que són els següents:

2.4.1. De 12 a 13 anys

Fa referència als joves que cursen primer i segon de l'ESO. Aquest grup just ha acabat l'educació primària. hauria d'haver obtingut els continguts culturals més bàsics. Considerant la importància de la violència de gènere, sí que haurien d'haver obtingut coneixements envers la problemàtica.

2.4.2. De 14 a 15 anys

Fa referència als joves que cursen tercer i quart de l'ESO.

2.4.3. De 16 a 17 anys

Fa referència als joves que cursen quart de l'ESO i primer i segon de BATXILLERAT. Segons el currículum de l'ESO (Decret 187/2015 DOGC núm. 6945 – 28.8.2015) i fixant-nos en l'àmbit social de les competències bàsiques, amb les assignatures de Geografia i Història haurien de tenir coneixements de les dones en la història i en les societats actuals (la violència de gènere és un problema que formaria part dels dos grups). També, haurien de tenir coneixement dels drets humans, les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació i focus de conflicte en el món actual. Per tant, clarament amb aquesta edat ja haurien de saber definir i identificar la violència de gènere.

2.4.4. De 18 a 19 anys

Fa referència als joves que cursen segon de BATX, per tant que estan acabant aquests estudis. Un dels objectius de la matèria obligatòria i comuna d'història és “mantenir una actitud solidària davant els conflictes de la societat actual, tot rebutjant les desigualtats i la intolerància i valorant la pau, els drets humans i la democràcia com a drets fonamentals de tots els éssers humans.” Per tant, la desigualtat de gènere i la violència de gènere hauria de ser rebutjada per aquest grup d'edat i també hauria d'identificar-se correctament.

2.4.5. Més de 20 anys

Fa referència al professorat, per tant que tenen uns estudis universitaris. Es pot dir que aquest grup és el que hauria d'obtenir millors resultats a la nostra enquesta. El Títol 1 de la Llei orgànica 1/2004 fa menció també dins l'article 7 a la formació del professorat en matèria d'igualtat de gènere per obtenir coneixements, foment d'actituds igualitàries i tècniques de

resolució pacífica de conflictes. Posteriorment, a l'article 8 es menciona la participació en els Consells Escolars, per tant, que s'han d'adoptar mesures perquè el Consell Escolar fomenti la igualtat real, a més, es comptarà amb la representació de l'Institut de la Dona i d'organitzacions que defensin els interessos de les dones. A l'article 9, ens trobem amb l'actuació de la inspecció educativa, que han de "vetllar pel compliment i aplicació dels principis i valors recollits en aquest capítol al sistema educatiu destinats a fomentar la igualtat real entre dones i homes."

Las Administraciones educativas adoptarán las medidas necesarias para que en los planes de formación inicial y permanente del profesorado se incluya una formación específica en materia de igualdad, con el fin de asegurar que adquieren los conocimientos y las técnicas necesarias que les habiliten para:

- a) La educación en el respeto de los derechos y libertades fundamentales y de la igualdad entre hombres y mujeres y en el ejercicio de la tolerancia y de la libertad dentro de los principios democráticos de convivencia.
- b) La educación en la prevención de conflictos y en la resolución pacífica de los mismos, en todos los ámbitos de la vida personal, familiar y social.
- c) La detección precoz de la violencia en el ámbito familiar, especialmente sobre la mujer y los hijos e hijas.
- d) El fomento de actitudes encaminadas al ejercicio de iguales derechos y obligaciones por parte de mujeres y hombres, tanto en el ámbito público como privado, y la corresponsabilidad entre los mismos en el ámbito doméstico.

(Llei Orgànica 1/2004, Títol 1, Article 7: formació inicial i permanent del professorat)

A més, el Departament d'Educació té un pla per ajudar als centres educatius a potenciar i visibilitzar la igualtat de gènere i la coeducació.

Així, el projecte educatiu del centre i la programació didàctica de totes les etapes han de fer referència explícita a la inclusió i la perspectiva de gènere: cal que a totes les etapes educatives s'incorpori i es doni visibilitat a la igualtat de gènere i la coeducació.

L'objectiu és avançar cap a un model de sistema educatiu inclusiu, que incorpori la igualtat de gènere i la coeducació perquè contribueixin a la millora de la societat, on

no tingui cabuda la discriminació per raó de gènere, i doni eines per desenvolupar les relacions afectives i sexuals, i pugui prevenir la violència masclista.

Des dels centres educatius cal impulsar una educació afectiva i sexual com a eina contra la violència masclista per afavorir el ple desenvolupament de la personalitat, un coneixement sobre el propi cos i les pròpies emocions, una cultura sobre l'afecte i sobre la salut sexual preventiva, i una acceptació sobre la sexualitat pròpia i de totes les persones.

D'altra banda, cal reflectir la igualtat de gènere i la coeducació amb l'ús d'un llenguatge inclusiu, en tota la documentació, així com en els materials i recursos didàctics, en els espais d'aprenentatge i en les activitats del centre.

(Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO, 23/75)

Per tant, el professorat de tots els sectors esmentats anteriorment, segons aquesta llei orgànica, ha de saber definir i identificar la violència de gènere, protegir a les possibles víctimes i fomentar actituds d'igualtat. A més, específicament el professorat de l'ESO ho hauria de tenir present en el currículum, per tant saber la teoria i aplicar-la per traslladar-la a l'alumnat.

2.5. Violència de gènere en l'àmbit educatiu

2.5.1. Llei orgànica 1/2004, títol 1, capítol 1

A la Llei orgànica 1/2004, títol 1, es recullen les mesures de sensibilització, prevenció i detecció a diferents àmbits. Els àmbits que formen part d'aquest títol són l'àmbit educatiu, l'àmbit de la publicitat i els mitjans de comunicació i l'àmbit sanitari. En aquest Treball de Recerca, ens fixarem en l'àmbit educatiu.

Segons aquest capítol, el sistema educatiu espanyol inclou la formació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals i de la igualtat entre homes i dones, així com a l'exercici de la tolerància i la llibertat dins dels principis democràtics de convivència. A més a més, inclou la eliminació dels obstacles que dificulten la plena igualtat entre homes i dones i la formació per a la prevenció de conflictes i la resolució pacífica dels mateixos.

L'àmbit educatiu fa referència a tot allò que té a veure amb la formació integral de la persona en el respecte dels drets i llibertats fonamentals i de la igualtat entre homes i dones, així com en l'exercici de la tolerància i de la llibertat dins dels principis democràtics de convivència.

Dins l'àmbit educatiu, parlarem de diferents sectors: l'Educació Infantil (0-6 anys), l'Educació Primària (6-12 anys), l'Educació Secundària Obligatoria (12-16 anys), el Batxillerat (16-18 anys) i Formació Professional (més de 16 anys), l'Ensenyament per a les persones adultes i, per últim, l'Educació Universitària.

1. El sistema educativo español incluirá entre sus fines la formación en el respeto de los derechos y libertades fundamentales y de la igualdad entre hombres y mujeres, así como en el ejercicio de la tolerancia y de la libertad dentro de los principios democráticos de convivencia.

Igualmente, el sistema educativo español incluirá, dentro de sus principios de calidad, la eliminación de los obstáculos que dificultan la plena igualdad entre hombres y mujeres y la formación para la prevención de conflictos y para la resolución pacífica de los mismos.

2. La Educación Infantil contribuirá a desarrollar en la infancia el aprendizaje en la resolución pacífica de conflictos.

3. La Educación Primaria contribuirá a desarrollar en el alumnado su capacidad para adquirir habilidades en la resolución pacífica de conflictos y para comprender y respetar la igualdad entre sexos.

4. La Educación Secundaria Obligatoria contribuirá a desarrollar en el alumnado la capacidad para relacionarse con los demás de forma pacífica y para conocer, valorar y respetar la igualdad de oportunidades de hombres y mujeres.

5. El Bachillerato y la Formación Profesional contribuirán a desarrollar en el alumnado la capacidad para consolidar su madurez personal, social y moral, que les permita actuar de forma responsable y autónoma y para analizar y valorar críticamente las desigualdades de sexo y fomentar la igualdad real y efectiva entre hombres y mujeres.

6. La Enseñanza para las personas adultas incluirá entre sus objetivos desarrollar actividades en la resolución pacífica de conflictos y fomentar el respeto a la dignidad de las personas y a la igualdad entre hombres y mujeres.

7. Las Universidades incluirán y fomentarán en todos los ámbitos académicos la formación, docencia e investigación en igualdad de género y no discriminación de forma transversal.

(Llei orgànica 1/2004, Títol 1)

2.5.2. Tipus de prevenció de maltractaments i abusos sexuals als centres educatius

Els centres educatius per a la prevenció de maltractaments i abusos sexuals utilitzen tres tipus de prevenció per reduir els casos d'abusos sexuals:

1. La prevenció primària consisteix en proporcionar eines d'autodefensa amb el desenvolupament de l'autoestima, l'autocontrol i l'autoconcepte als infants i adolescents.
2. La prevenció secundària és aquella que va dirigida a infants i adolescents que tenen una situació de risc i consisteix en prendre consciència emocional i ajudar-los a expressar emocions i sentiments.
3. La prevenció terciària, que s'utilitza quan ja ha tingut lloc l'abús, també consisteix en desenvolupar l'autodefensa i seguretat personal i en millorar les conseqüències emocionals.

2.5.3. Perspectiva coeducativa

La perspectiva coeducativa o coeducació és un mètode educatiu que consisteix en una educació en igualtat de gènere, que fomenta la no discriminació sexual. Amb aquest mètode educatiu s'enfoquen els continguts i metodologies per avançar en la construcció de models d'identitat no sexistes. Per tant, l'aplicació de la coeducació consisteix en no fer diferències entre els dos sexes i en prevenir la violència masclista/de gènere i LGTBfòbica, per tant reduir el risc i facilitar la detecció de les diferents manifestacions o agressions.

La coeducació segueix el Pla per a la igualtat de gènere en el sistema educatiu (Generalitat de Catalunya, 20 de gener de 2015) que consisteix en educar amb els principis d'igualtat d'oportunitats i coeducatius, incorporar la perspectiva de gènere, la transversalitat de gènere i la igualtat efectiva entre homes i dones. Utilitzar aquest mètode i perspectiva és un deure dels poders públics reconegut en la legislació europea i catalana, i específicament en l'Estatut.

A més, el Departament d'Ensenyament promou aplicar aquestes polítiques coeducatives en diferents vessants: el llenguatge, indicacions i instruccions que difon als centres, els recursos que dona per a treballar aquesta igualtat i la formació que ofereix.

2.6. Canals d'accés al coneixement i informació sobre la violència de gènere

La informació sobre la violència de gènere es pot assolir a partir de les xarxes socials, internet, centre educatiu (esmentat anteriorment), família, televisió, publicitat institucional o altres.

- Les xarxes socials / Internet

Actualment accedim a les xarxes socials i a internet cada dia i fàcilment, llavors si a aquest mitjà hi ha usuaris que emeten informació en relació a la violència de gènere és molt probable que la població la vegi i per tant accedeixi a un cert coneixement.

Hi ha molts usuaris de xarxes socials (Instagram, Facebook, Twitter...) de Catalunya, Espanya i internacionals que denuncien temes sobre la violència de gènere o el masclisme que es viu avui en dia i que informen als seus seguidors i seguidores envers aquestes temàtiques.

Tot i així, ens trobem amb el problema que, tot i hi hagi aquesta informació, quan una persona cerca quelcom a internet o usa les xarxes socials, la informació a la que accedirà serà la determinada que hagi buscat o la que més s'apropi als seus interessos. Per tant, si la majoria de les persones no està interessada en aquesta problemàtica, no cercarà informació a internet ni seguirà a usuaris per les xarxes socials que parlin i donin informació sobre la violència de gènere.

Per tant, tot i que sí que es pot trobar aquesta informació a les xarxes socials i internet, només hi accediran aquelles persones interessades en el tema.

- L'educació

L'educació és un bon recurs per assolir conceptes bàsics i d'importància sobre la violència de gènere, ja que per exemple l'ESO és obligatòria i segons el currículum treballa aquesta problemàtica. Dividirem el coneixement sobre la violència de gènere mitjançant l'educació en 3 àmbits.

- ESO: Explicat anteriorment al “2.3.3. De 16 a 17 anys” i a “2.3.5. Més de 20 anys”.
- Batxillerat: Per aquests dos cursos cal consultar el Decret 142/2008 Batx, on podem trobar l'ordenació dels ensenyaments de batxillerat. A l'article 3 “objectius del batxillerat”, trobem que un dels objectius és “Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones amb discapacitat” (Decret 142/2008, Article 3, p.3). A més, a l'annex 1 “competències generals del batxillerat”, concretament a “competència en el coneixement i interacció amb el món” hi diu que han de tenir “recursos ètics de manera que en els valors de

referència s'actua i es defensa el reconeixement de la igualtat de drets i d'oportunitats (en particular, entre homes i dones)" (Decret 142/2008, Annex 1, p.20). En general, a tot el decret s'esmenta l'educació amb perspectiva de gènere.

Si ens fixem més concretament en la violència de gènere, veiem que a l'assignatura d'Història del Món Contemporani, s'han d'assolir els següents continguts "valoració de l'evolució de la condició femenina, identificant assoliments i reptes pendents i rebutjant situacions de violència de gènere" (Decret 142/2008, Història del Món Contemporani, p.317). Per tant, els/les alumnes han de conèixer de forma complexa el concepte de violència de gènere i l'han de rebutjar.

- Universitat: A la Universitat es tria una carrera a partir de la qual la persona s'especialitza per dur a terme un treball. Hi ha una carrera, que per exemple es fa a la Universitat Autònoma de Barcelona, que es diu "Estudis Socioculturals de Gènere" en la qual s'estudia a profunditat la violència de gènere. A més, a les carreres com Dret, Criminologia, Sociologia i Psicologia també s'estudia aquest concepte. Per tant, si es vol aprofunditzar en el tema de la violència de gènere s'ha d'estudiar alguna d'aquestes carreres.

- **Família**

Es poden adquirir coneixements envers la violència de gènere, saber-la detectar i saber actuar en cas de risc amb la família. Hi ha famílies que eduquen als seus fills i filles amb un seguit de valors i d'altres amb uns altres. Si la família ensenya i explica què és la violència de gènere, en aquest cas els seus/les seves fills/es adquiriran coneixements a partir d'aquesta. Per tant, és un canal d'accés molt diferent i particular.

- **Televisió**

A través de la televisió moltes de les notícies actuals arriben, llavors si aquest mitjà de comunicació/la premsa emet notícies en relació a la violència de gènere és molt probable que la població les vegi i per tant accedeixi a un cert coneixement.

Diàriament per la televisió s'emet més d'una notícia, que quasi sempre esdevenen casos d'assassinats, en alguns casos de violacions o en campanyes polítiques en relació al tema.

A més, si cerquem per internet notícies que han emès a la televisió envers la violència de gènere, trobem que els canals més importants ja tenen un apartat anomenat "violència de gènere".

En definitiva, la informació sobre la violència de gènere per part de la televisió és contínua, tot i que potser amb el contingut de les notícies les persones que les veuen no assoleixen un coneixement envers la violència de gènere, els tipus de manifestacions i com detectar-les,

sinó que només abarca unes manifestacions molt concretes (assassinats i violacions) i de manera molt concreta (ex. violació al carrer en comptes de violació d'un marit a la seva dona).

- Publicitat institucional

La publicitat institucional, al promoure i defensar uns valors i conductes consolidats, també informaran sobre la violència de gènere a la població. Podem dir que la societat de Catalunya es pot dir que té uns certs valors en la igualtat de gènere i la no violència, per tant existeixen entitats i institucions públiques a les que recórrer en un cas de violència de gènere o per tenir més informació.

III. HIPÒTESI

3.1. Repetició i concreció de la problemàtica de partida

La violència de gènere és una problemàtica que ja ha esdevingut objecte d'estudi per a molts/es experts/es, per tant la informació a recercar ja està tota disponible. És evident llavors, que les persones amb estudis relacionats o expertes tenen el màxim coneixement possible envers aquest fet, però la població que no ha estudiat res relacionat, amb l'educació obligatòria, batxillerat i universitat, té realment un coneixement envers la temàtica? Les noies als centres educatius estan protegides? L'objectiu d'aquest treball és analitzar quin és el grau de coneixement/desconeixement de l'alumnat i professorat i quin és el grau de protecció/desprotecció de les alumnes a Catalunya i a la Comunitat Valenciana. També estudiarem a partir de quins canals es rep aquest coneixement, d'on l'alumnat extreu la informació necessària per detectar un possible cas i per prevenir-lo. Veurem si aquesta informació l'adquireixen per l'educació (el professorat) o a partir dels mitjans de comunicació, internet...

Per tal d'analitzar el nivell de coneixement/desconeixement, comprovarem si se sap la definició més correcta de violència de gènere i graduarem les manifestacions de violència de gènere de l'1-10. Això ens permetrà saber si l'alumnat i professorat assoleix els conceptes necessaris i si sap detectar-ne les diferents manifestacions.

3.2. Enunciació de la hipòtesi

Per tal de donar una possible resposta a la nostra problemàtica inicial, partirem de la següent hipòtesi:

La majoria de l'alumnat i del professorat del Celestí Bellera no seria capaç de definir correctament la violència de gènere ni de detectar-ne les seves diferents manifestacions. El motiu principal d'aquesta situació seria el fet de que el coneixement envers la violència de gènere és molt limitat. El centre Celestí Bellera actualment seguiria un protocol d'actuació davant dels possibles casos de violència de gènere determinat des dels òrgans de direcció general d'Ensenyament i no pas un d'específic o un pla de coeducació propi. Tot i així, anteriorment a la direcció actual, no s'aplicaria cap protocol en cas de risc ni d'una manifestació de violència de gènere la qual cosa hauria implicat una ineficàcia d'actuació davant d'una situació de violència entre l'alumnat del centre. Per tant, com a centre, no assoliria de manera eficaç la detecció i protecció a les víctimes/supervivents. A més, les mesures desenvolupades a aquest respecte, com la realització de xerrades i tallers com a mesures de sensibilització i prevenció no serien suficientment eficaços ni comportarien un coneixement extens. El desempar resultant de les víctimes es veuria potenciat a causa de la manca de sensibilització i formació del professorat del centre en matèria de violència de gènere i coeducació.

Per últim, aquesta situació particular que es donaria al Celestí Bellera no seria pròpia del mateix sinó que es reproduiria en general en la realitat de tots els centres educatius a Catalunya. La raó podria situar-se en la inoperativitat dels protocols existents per tractar possibles casos d'assetjament, abusos i agressions sexuals en els centres educatius de Catalunya, atès que aquests no serien concrets i/o no s'aplicarien correctament en els centres educatius. És a dir, no existirien protocols clars que s'apliquessin a Catalunya, per tant, hi hauria en resultes un baix grau de protecció de les noies estudiants front el risc de patir aquests casos de violència de gènere, ja que estarien incomplets i no es durien a terme davant d'una situació de violència manifesta.

En resum, la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, concretament el títol I capítol 1 no s'hauria desplegat correctament en l'àmbit educatiu.

3.3. Justificació de la hipòtesi

La major part de les persones que treballen o estudien en les escoles, instituts i universitats no tenen assolits els conceptes generals i específics sobre la violència de gènere per diversos motius:

- Els protocols de Catalunya no es desenvolupen correctament als centres educatius. Per tant, tot el professorat no esdevé coneixedor dels conceptes i per tant els continguts curriculars no consten d'informar envers la temàtica. És a dir, el coneixement envers la violència de gènere és molt limitat
- Els mitjans de comunicació no faciliten informació sobre la violència de gènere, més aviat la maquillen o l'eviten.
- La societat patriarcal, que es sosté i es perpetua amb el suport del conjunt de la societat: l'Estat, la Justícia, les lleis i normes, les costums, les creences... fan que la societat normalitzi la discriminació a la meitat de la població.

IV. OPERACIONALITZACIÓ DELS CONCEPTES: DETERMINACIÓ I SELECCIÓ DE LES VARIABLES

Després d'haver efectuat una recerca dels diferents conceptes a partir de la Llei Orgànica 1/2004, definicions fetes per les Nacions Unides o conferències mundials, hem aconseguit identificar els aspectes que defineixen què és tenir una bona definició de violència de gènere i quines en són les manifestacions. Així i tot, hem considerat oportú elaborar una definició correcta per distingir entre aquells que tenen un coneixement real i els que tenen un desconeixement.

A continuació, definim les variables que hem extret dels conceptes base.

4.1. Variable: sociodemogràfica

4.1.1. Edat

La població enquestada s'ha organitzat en grups d'edat diferents perquè depenent de l'època en la que ha crescut la persona enquestada o els anys que porta estudiant, la violència de gènere potser no era vista amb la mateixa importància que ara o potser no es tractava ni es feia una prevenció a l'àmbit educatiu. També farem ús d'aquesta variable per poder dividir-la en funció de l'etapa educativa en la qual es situen o el tipus d'actor de la comunitat educativa: alumnat de l'ESO, alumnat de BATX o professorat.

Els grups d'edat que dividirem els enquestats seran els següents:

- De 12 a 13 anys: Fa referència als joves que cursen primer i segon de l'ESO. Aquest grup just ha acabat l'educació primària. Amb els estudis que té, hauria d'haver obtingut els continguts culturals més bàsics. Considerant la importància de la violència de gènere, sí que haurien d'haver obtingut coneixements envers la problemàtica.
- De 14 a 15 anys: Fa referència als joves que cursen tercer i quart de l'ESO.
- De 16 a 17 anys: Fa referència als joves que cursen quart de l'ESO i primer i segon de BATXILLERAT. Segons el currículum de l'ESO i fixant-nos en l'àmbit social de les competències bàsiques, amb les assignatures de Geografia i Història haurien de tenir coneixements de les dones en la història i en les societats actuals (la violència de gènere és un problema que formaria part dels dos grups). També, haurien de tenir coneixement dels drets humans, les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació i focus de conflicte en el món actual. Per tant, clarament amb aquesta edat ja haurien de saber definir i identificar la violència de gènere.
- De 18 a 19 anys: Fa referència als joves que cursen segon de BATX, per tant que estan acabant aquests estudis. Un dels objectius de la matèria obligatòria i comuna d'història és "mantenir una actitud solidària davant els conflictes de la societat actual, tot rebutjant les desigualtats i la intolerància i valorant la pau, els drets humans i la democràcia com a drets fonamentals de tots els éssers humans." Per tant, la desigualtat de gènere i la violència de gènere hauria de ser rebutjada per aquest grup d'edat i també hauria d'identificar-se correctament.
- Més de 20 anys: Fa referència al professorat, per tant que tenen uns estudis universitaris. Es pot dir que aquest grup és el que hauria d'obtenir millors resultats a la nostra enquesta.

4.1.2. Identitat de sexe/gènere

Aquesta variable sociodemogràfica podria ser un factor que influenciï bastant al nivell de coneixement de l'enquestat sobre la violència de gènere. El fet de ser una dona, crea una proximitat important amb aquesta problemàtica, ja que les dones són les que pateixen aquest tipus de violència diàriament. Per tant, les dones per protegir-se a elles mateixes haurien de saber identificar les diferents manifestacions i definir la violència de gènere. El fet de ser home, en canvi, no crea aquesta proximitat ja que no és un fet que pateixin directament, però sí en són els causants o sí que els afecta indirectament. Per tant, els homes també haurien de

saber definir la violència de gènere i identificar les manifestacions per saber què és el que no han de fer i, a més, per poder protegir a les seves companyes davant d'una situació de risc.

Per aquests motius hem determinat la variable d'identitat de sexe/gènere en: Dones, Homes, Altres i No sap, no contesta.

4.1.3. Antiguitat al centre

Aquesta variable ens permetrà saber quant temps porta l'enquestat treballant o estudiant a l'Institut Celestí Bellera. D'aquesta manera, sabrem si l'enquestat que porta més anys dins del Celestí Bellera té més o menys coneixement que el que porta menys temps. Dividirem als enquestats en: un curs acadèmic o menys, entre un i dos cursos, entre tres i quatre cursos, entre quatre i sis cursos i més de sis cursos.

4.2. Variable: coneixement/desconeixement

La segona variable ens concretarà si la població (més concretament l'alumnat i professorat) té un bon o no coneixement sobre la violència de gènere. Per analitzar el coneixement o el no coneixement, farem que els enquestats determinin quina és la definició de violència de gènere i, per tant, si tenen aquest coneixement general.

Posteriorment, comprovarem si els enquestats saben identificar els tipus de manifestacions de la violència de gènere i si saben avaluar la intensitat d'aquestes. Farem que triïn entre moltes manifestacions quines són casos de violència de gènere i després avaluar de l'1 al 10 la intensitat o gravetat d'aquestes manifestacions.

A més, veurem quins són els canals d'accés a la informació: família, institut, internet/xarxes socials, publicitat institucional, TV, cultura general... per tal de determinar com han accedit als coneixements que tenen sobre la violència de gènere.

V. LA RECERCA EN CIÈNCIES SOCIALS

5.1. Definició i breu síntesi sobre la tasca de "recercar"

Recercar consisteix en fer una investigació meticulosa, tant en el sentit de localitzar alguna cosa com en el sentit d'investigar.

La recerca pot ser de tipus científic, tecnològic, estadístic, artístic, literari, històric... Es tracta d'una indagació en la qual s'aplica un mètode de treball sistemàtic i unes eines metodològiques per tal de dur a terme el treball, sempre havent fixant un objectiu o problemàtica inicial amb una hipòtesis per corroborar o no a través de la recerca.

Recercar en ciències socials fa referència a l'estudi dels aspectes socials que afecten a l'ésser comú, no tant en quan ésser biològic sinó en el seu aspecte d'individu que interacciona amb els altres dins un sistema o societat determinada.

5.2. Els instruments i eines de recerca en investigació social

En una recerca trobem dos mètodes o tècniques de recopilació de dades que són:

- La investigació quantitativa: Fa referència a la recol·lecció i l'anàlisi de dades de forma numèrica. Posa l'èmfasi en la quantificació i la generalització dels resultats. Consisteix a recollir dades per avaluar models o hipòtesis preconcebuts. Per a la recollida de dades, els investigadors utilitzen instruments empírics o estadístics com escales, proves, enquestes o qüestionaris.
- La investigació qualitativa: Estudia fenòmens que no són quantificables. L'objectiu és aconseguir profunditat en el coneixement d'un tema, identificar la naturalesa complexa de la realitat i els aspectes subjectius de l'experiència. Se centra en l'exploració intensiva d'uns quants casos que es consideren aclaridors, dels quals els investigadors porten registres narratius. Com que no genera dades quantitatives, no permet l'anàlisi d'estadístiques. S'utilitza en ciències humanes i socials. Les tècniques usades són l'observació, l'entrevista i els historials.

5.3. Les tècniques d'investigació escollides en la nostra recerca i justificació de l'elecció

En aquest treball, hem realitzat la nostra recerca a partir de dos blocs combinats de tècniques d'investigació social: les tècniques qualitatives i les tècniques quantitatives.

D'una banda, l'ús de tècniques quantitatives com l'enquesta, un mètode de recol·lecció i anàlisi de dades a base d'un qüestionari, així com la comparació geogràfica ens han permès conèixer l'opinió d'una mostra representativa de la població i de l'àmbit educatiu sobre determinats aspectes que vam definir essencials pel nostre estudi i conèixer els diferents protocols de dues comunitats autònomes diferents.

D'altra banda, dins l'enquesta també hem fet preguntes més profundes i d'experimentació i testimoni propi de les persones enquestades.

VI: RECOPIACIÓ I ANÀLISI DE DADES

6.1. Variables sociodemogràfiques

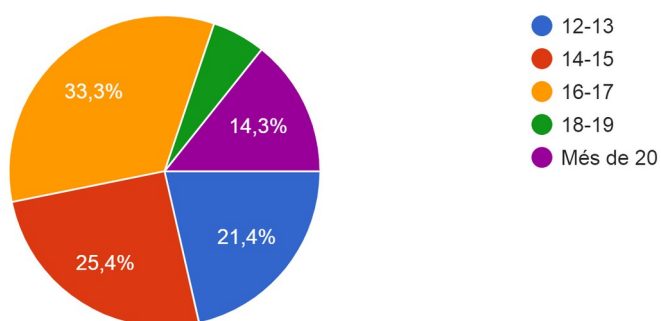
Hem determinat aquestes variables, ja que segons el grup d'edat, ja sigui per educació, experiència o maduresa fan que l'edat sigui una variable a tenir en compte, ja que influenciarà al grau de coneixement. A més, amb aquesta variable sabrem si la persona

enquestada és professor/a o alumne/a i de quin curs. La identitat de sexe/gènere també serà una variable a tenir en compte, ja que el fet de ser home o dona influeix en el grau de coneixement, ja que és una problemàtica que afecta directament a les dones, que en són les víctimes, i els agressors en són homes. Posteriorment, també analitzarem l'antiguitat del centre per poder estudiar si el grau de coneixement és més alt o no quan porten més anys.

6.1.1. Edat

3- Quina és la teva edat?

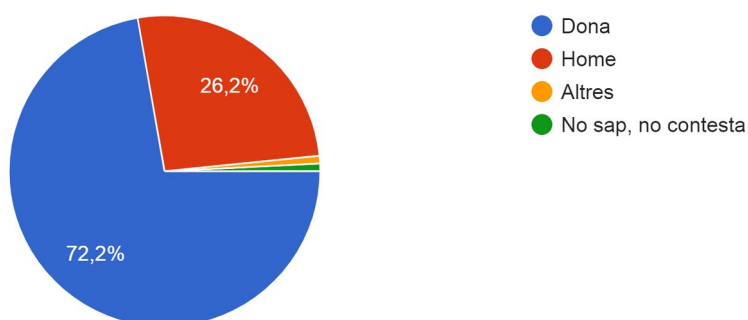
126 respostes

6.1.2. Identitat de sexe/gènere

1- Selecciona una opció identitària en la qual et sentis més còmode:

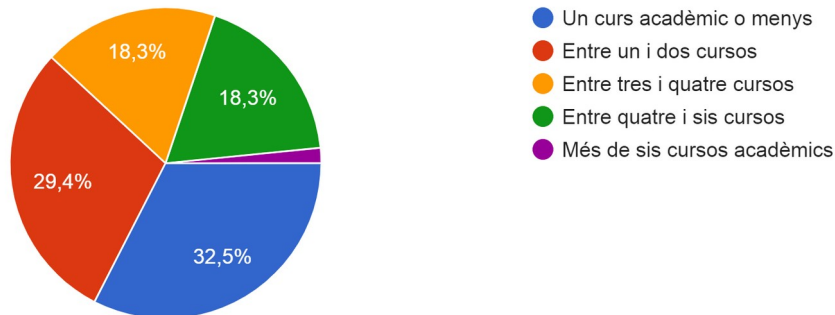
126 respostes

6.1.3. Antiguitat al centre

2- Quant de temps portes estudiant/treballant al Celestí Bellera?

126 respostes

6.2. Variable coneixement/desconeixement

6.2.1. Concepte de violència de gènere

- Saps què és la violència de gènere? Sí / No / No sap, no contesta
(Veure Annex, document 3, pregunta 1)
- Selecciona l'opció que millor defineix aquest tipus de violència:
 1. Violència exercida contra les dones a partir d'una filosofia política basada en la superioritat del gènere masculí sobre el femení (patriarcat).
 2. Violència exercida contra la dona pel seu company sentimental, sobre la base d'haver-se socialitzat en una societat on la cultura predominant és el patriarcat.
 3. Violència exercida per qualsevol persona cap a una altra de la que és companya sentimental i conviuen de manera estable.
 4. Totes les respostes són correctes.
 5. Cap resposta és correcta
 6. No sap, no contesta

(Veure Annex, document 3, pregunta 2)

Aquesta pregunta s'inclou dins d'un grau de coneixement força general. Per analitzar aquestes preguntes, ens basarem en les definicions triades i esmentades al marc teòric. Per tant, donarem com a resposta vàlida i com a coneixement de la definició a les persones que hagin marcat l'opció "Violència exercida contra les dones a partir d'una filosofia política basada en la superioritat del gènere masculí sobre el femení (patriarcat)." Els resultats han estat força negatius. 124 persones han assegurat que sí que saben què era la violència de

gènere, mentre que, d'aquestes 124, només 49 han marcat l'opció correcta. Tot i així, el 46,8% ha marcat l'opció, però n'hi ha hagut que l'han marcat també una altra.

6.2.1.1. Relació de les respostes correctes amb el sexe/gènere

Només el 36,3% de les dones enquestades han sapigut contestar la resposta correctament (33/91) respecte el 2,4% dels homes (8/33). Per tant, sí que es corrobora el fet de que les dones tenen més coneixement al respecte, tot i que els resultats han sigut força negatius perquè la majoria de les dones i els homes no han sapigut contestar.

6.2.1.2. Relació de les respostes correctes amb l'edat

- De 12 a 13 anys: Fa referència als joves que cursen primer i segon de l'ESO. El 59% d'aquest grup, de les quals el 30% en són homes i el 70% dones, ha tingut el coneixement de la definició de violència de gènere. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria d'haver obtingut uns coneixements bàsics envers la problemàtica.
- De 14 a 15 anys: Fa referència als joves que cursen tercer i quart de l'ESO. Només el 40,6% de les persones d'aquest grup ha tingut el coneixement de la definició de violència de gènere.
- De 16 a 17 anys: Fa referència als joves que cursen quart de l'ESO i primer i segon de BATXILLERAT. Només el 40,4% de les persones d'aquest grup ha tingut el coneixement de la definició de violència de gènere. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria d'haver obtingut uns coneixements bàsics i inclús específics envers la problemàtica.
- De 18 a 19 anys: Fa referència als joves que cursen segon de BATX, per tant que estan acabant aquests estudis. Només el 28,6% de les persones d'aquest grup ha tingut el coneixement de la definició de violència de gènere. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria d'haver obtingut uns coneixements bàsics i específics envers la problemàtica.
- Més de 20 anys: Fa referència al professorat. Només el 33,3% del professorat que ha contestat l'enquesta ha tingut el coneixement de la definició de violència de gènere. Per tant, 2 professors homes i 10 professores dones no han sapigut què és la violència de gènere. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria de tenir uns coneixements bàsics i específics envers la problemàtica per tal de

traslladar-los al seu alumnat, cosa que la llei orgànica 1/2004 i el Departament d'Educació esmenta que hauria de ser.

Per tant, el grup d'edat de 18 a 19 anys és el grup amb més errades en relació al número de respostes. Tot i així, les respostes en general són molt negatives perquè, com hem recollit al 2.3 del nostre treball, aquests diferents grups d'edat haurien d'haver obtingut uns resultats més positius en relació al coneixement de la definició de violència de gènere, especialment el professorat.

6.2.1.3. Relació de les respostes correctes amb l'antiguitat al centre

- Un curs acadèmic o menys: Dins del percentatge de persones que han sapigut la definició de violència de gènere, el 24,5% han sigut persones que porten un curs acadèmic o menys al Celestí Bellera.
- Entre un i dos cursos: Dins del percentatge de persones que han sapigut la definició de violència de gènere, el 14,3% han sigut persones que porten entre un i dos cursos al Celestí Bellera.
- Entre tres i quatre cursos: Dins del percentatge de persones que han sapigut la definició de violència de gènere, el 14,3% han sigut persones que porten entre tres i quatre cursos al Celestí Bellera.
- Entre quatre i sis cursos: Dins del percentatge de persones que han sapigut la definició de violència de gènere, el 14,3% han sigut persones que porten entre quatre i sis cursos al Celestí Bellera.
- Més de sis cursos acadèmics: Cap de les dues persones que porten més de sis cursos acadèmics ha sapigut la definició de violència de gènere.

Aquests resultats no corroboren el fet de que les persones amb més antiguitat al centre Celestí Bellera haurien de tenir més coneixements de la violència de gènere.

6.2.2. Manifestacions de violència de gènere

Aquesta pregunta s'inclou també dins d'un grau de coneixement general i ens permetrà saber si les persones enquestades saben identificar totes les manifestacions de violència de gènere. Com a manifestacions de violència de gènere, hem utilitzat les diferents possibles manifestacions:

- Agressió física directa
- Humiliació i menyspreu
- Comentaris i "piropos" al carrer

- Abús sexual
- Violació sexual
- Separar a la parella de la seva família o amics
- Amenaces
- Invisibilització de les dones en el coneixement
- Discriminació econòmica i salarial de les dones
- Feminització de la pobresa
- Llenguatge sexista
- Acudit sexista
- Xantatge emocional i manipulació
- No ho sé / No vull contestar

(Veure Annex, document 3, pregunta 3)

Com hem vist al 2.2. Tipus de violència de gènere: manifestacions. totes aquestes manifestacions que hem afegit a la pregunta del qüestionari són manifestacions de violència de gènere. El 40% (51/126) ha sapigut identificar totes les manifestacions com a violència de gènere. Per tant, els resultats no han sigut del tot bons, tot i que han sigut més positius que els obtinguts en relació al concepte de violència de gènere. La manifestació que menys gent ha identificat és la de feminització de la pobresa, amb el només 50% de les respostes. Podem entendre que aquesta manifestació és més difícil d'identificar perquè es dona especialment en els països en desenvolupament i Espanya no ho és.

6.2.2.1. Relació de les respostes correctes amb el sexe/gènere

El 40,6% de les dones que han contestat l'enquesta han sapigut identificar totes les manifestacions de violència de gènere, davant del 30% dels homes. De fet, de les 51 persones que han marcat totes les manifestacions com a violència de gènere, 37 eren dones, 11 homes, 1 altres i 1 no sap, no contesta. Aquests resultats corroboren altra vegada el fet de que les dones tenen més coneixement al respecte i saben identificar si es manifesta un cas de violència de gènere, tot i que els resultats han sigut força negatius perquè la majoria de les dones i homes no han sapigut contestar.

6.2.2.2. Relació de les respostes correctes amb l'edat

- De 12 a 13 anys: Fa referència als joves que cursen primer i segon de l'ESO. Només el 30% de les persones d'aquest grup han identificat totes les manifestacions. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria de tenir uns

coneixements bàsics envers la problemàtica i per tant saber identificar quan es dona un cas de violència de gènere.

- De 14 a 15 anys: Fa referència als joves que cursen tercer i quart de l'ESO. El 37,5% de les persones d'aquest grup han identificat totes les manifestacions. Aquests resultats també són negatius, per tant no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria de tenir uns coneixements bàsics envers la problemàtica i per tant saber identificar quan es dona un cas de violència de gènere.
- De 16 a 17 anys: Fa referència als joves que cursen quart de l'ESO i primer i segon de BATXILLERAT. El 50% de les persones d'aquest grup d'edat, de les quals el 81% han sigut dones, el 15% homes i la resta "no sap, no contesta", han sapigut identificar totes manifestacions com a violència de gènere. Tot i que és el percentatge més alt i per tant el grup d'edat que millor identifica les manifestacions de violència de gènere, no ha assolit una majoria, sinó només la meitat del grup. Això ens diu que només la meitat de les persones entre 16 i 17 anys han assolit un coneixement general de les possibles manifestacions de violència de gènere.
- De 18 a 19 anys: Fa referència als joves que cursen segon de BATX, per tant que estan acabant aquests estudis. El 42,9% de les persones d'aquest grup han contestat correctament a aquesta pregunta. Per tant, aquests resultats no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria d'haver obtingut uns coneixements bàsics i específics envers la problemàtica.
- Més de 20 anys: Fa referència al professorat. Només el 30% del professorat que ha contestat l'enquesta han sapigut identificar les manifestacions de violència de gènere. Aquests resultats són molt negatius i no corroboren el fet de que aquest grup d'edat hauria de tenir uns coneixements bàsics i específics envers la problemàtica per tal de traslladar-los al seu alumnat, cosa que la llei orgànica 1/2004 i el Departament d'Educació esmenta que hauria de ser. A més, per poder aplicar els protocols existents davant d'una situació de violència de gènere haurien de conèixer les diferents manifestacions per poder prevenir-les, detectar-les, notificar-les i actuar correctament. Per tant, podem dir que, com que la majoria absoluta no saben identificar les diferents manifestacions de violència de gènere, no sabran detectar un possible cas i no sabran actuar amb conseqüència.

Per tant, els grups d'edat de 14 a 15 anys i de més de 20 anys són els grups amb més errades en relació al número de respostes. Tot i així, les respostes en general són molt negatives perquè, com hem recollit al 2.3 del nostre treball, aquests diferents grups d'edat haurien

d'haver obtingut uns resultats més positius en relació al coneixement de violència de gènere i les manifestacions, especialment el professorat.

6.2.2.3. Relació de les respostes correctes amb l'antiguitat al centre

- Un curs acadèmic o menys: El 41,5% de les persones que porten un curs acadèmic o menys al Celestí Bellera han sapigut identificar totes les manifestacions.
- Entre un i dos cursos: El 24,3% de les persones que porten entre un i dos cursos al Celestí Bellera han sapigut identificar totes les manifestacions.
- Entre tres i quatre cursos: El 52,2% de les persones que porten entre tres i quatre cursos al Celestí Bellera han sapigut identificar totes les manifestacions.
- Entre quatre i sis cursos: El 56,5% de les persones que porten entre quatre i sis cursos al Celestí Bellera han sapigut identificar totes les manifestacions.
- Més de sis cursos acadèmics: Cap de les dues persones que porten més de sis cursos acadèmics ha sapigut identificar totes les manifestacions.

Aquests resultats corroboren a mitges el fet de que les persones amb més antiguitat al centre Celestí Bellera haurien de tenir més coneixements de la violència de gènere donat que, per una part, el percentatge més alt que ha sapigut contestar és el del grup de persones que porten entre quatre i sis cursos, però a la vegada el grup amb un menor percentatge és el de més de sis cursos acadèmics.

6.2.3. Intensitat de les manifestacions de violència de gènere

Davant les manifestacions que hem fet identificar anteriorment, aquesta pregunta consisteix que les persones enquestades han d'ordenar del 0 al 10 (el 0 equival a no violència de gènere i el 10 a la violència màxima) la gravetat de les accions o comportaments segons la intensitat de la violència que creguin.

Els resultats d'aquesta pregunta han sigut els següents:

- La manifestació que els enquestats troben de més gravetat ha sigut la violació sexual, amb un 92,1% de les respostes que l'han valorat amb un 10 (màxima gravetat). Això corrobora el fet que la població sap identificar correctament la violació sexual com a violència de gènere.
- La manifestació que més enquestats han trobat que no té gravetat ha sigut la feminització de la pobresa, amb un 7,1% de les respostes que l'han valorat amb un 1 (mínima gravetat o no violència de gènere). Aquest és un resultat negatiu perquè les persones enquestades haurien d'haver obtingut els coneixements envers aquesta manifestació i també haurien d'identificar-la com una problemàtica de bastanta gravetat, ja que el fet de que el 70% de les persones pobres del planeta siguin dones és preocupant i important.

(Veure a Annex, document 3, pregunta 4)

6.3. Canals d'accés al coneixement sobre la violència de gènere

Amb aquesta pregunta hem volgut identificar a partir de quins canals les persones enquestades han assolit coneixements sobre la violència de gènere per tal de descobrir quina és l'eina que trasllada més informació sobre aquest fet.

Amb els resultats obtinguts es corrobora l'existència de tres grans àmbits d'on s'extreu coneixement sobre la violència de gènere, que són l'Internet/xarxes socials, la TV i l'Institut.

(Veure a Annex, document 3, pregunta 5)

6.3.1. Relació dels 3 canals d'accés amb l'edat

A partir dels tres àmbits o canals més grans i dels quals la majoria extreu informació, hem volgut comparar les diferències entre el que han marcat els diferents grups d'edat i els seus gèneres.

Grup	Internet/xarxes socials		TV		Institut/estudis	
Edat	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes
12-13	18	7	16	6	8	2
14-15	19	9	15	7	12	3
16-17	27	9	21	9	18	7
18-19	3	0	1	0	1	0
Més de 20	7	1	5	1	3	1
Total	74	26	58	23	42	13

Amb aquestes dades veiem que el canal d'accés més utilitzat i d'on s'obté més informació envers la violència de gènere és per Internet/xarxes socials. Tal com hem estudiat al "2.5. Canals d'accés al coneixement", l'Internet/xarxes socials són un canal a partir del qual només es pot trobar informació sobre la violència de gènere si es recerca especialment/particularment. Aquesta és una dada positiva, ja que podem dir que les persones que han marcat que han accedit al coneixement de la violència de gènere mitjançant internet o les xarxes socials (el 56,2%) vol dir que alguna vegada s'han interessat pel tema i l'han cercat o que segueixen per les xarxes socials a usuaris que el tracten. A partir d'aquesta informació, veiem per tant que el 81,3% de les dones i el 78% dels homes que han

contestat l'enquesta han adquirit coneixements a partir d'Internet i les xarxes socials, per tant s'han interessat sobre la violència de gènere.

A partir d'això, veiem que només el 28% de les persones que han dit que han adquirit els coneixements a partir d'internet o les xarxes socials han sapigut definir correctament la violència de gènere. Per tant, aquest canal d'accés al coneixement no és del tot eficaç o inclús a vegades trasllada un coneixement erroni.

Posteriorment, només el 30% de les persones que han dit que han adquirit els coneixements a partir de la TV han sapigut definir correctament el concepte de violència de gènere. És a dir, la televisió tampoc és un bon canal d'accés a la informació de violència de gènere

Per últim, el 47,2% de les persones que han dit que han adquirit els coneixements a partir de l'institut o d'estudis han sapigut definir correctament el concepte de violència de gènere. És a dir, l'educació tampoc ha sigut un bon canal d'accés a la informació, tot i que és el que el percentatge més alt que ha respost correctament la definició.

6.4. Experimentació / No experimentació

Per últim, hem volgut conèixer si les persones enquestades han sigut víctimes alguna vegada de violència de gènere o no, si ho han estat dins l'institut i si han sigut testimonis d'alguna manifestació de violència de gènere dins l'institut.

6.4.1. Víctimes/no víctimes

Amb aquesta variable, determinarem si les persones enquestades han sigut víctimes de violència de gènere alguna vegada. Per això, cal recalcar que només analitzarem les respostes de les dones, altres i no sap/no contesta, ja que no és possible que un home hagi sigut víctima de violència de gènere. El 37,6% de les dones, altres i no sap/no contesta han sigut víctimes de violència de gènere, davant d'un 49,5% que han contestat que no i un 18,6% que no han sapigut determinar si han sigut víctimes de violència de gènere i per tant han marcat l'opció "no sap, no contesta".

(Veure a Annex, document 3, pregunta 6)

6.4.1.1. Relació de les víctimes amb el grup d'edat

- De 12 a 13 anys: Fa referència als joves que cursen primer i segon de l'ESO.
Només el 15,8% de les dones d'aquest grup han marcat que sí que han sigut víctimes de violència de gènere.
- De 14 a 15 anys: Fa referència als joves que cursen tercer i quart de l'ESO.

El 40% de les dones d'aquest grup han marcat que sí que han sigut víctimes de violència de gènere.

- De 16 a 17 anys: Fa referència als joves que cursen quart de l'ESO i primer i segon de BATXILLERAT.

El 51% de les dones d'aquest grup d'edat han marcat que sí que han sigut víctimes de violència de gènere.

- De 18 a 19 anys: Fa referència als joves que cursen segon de BATX, per tant que estan acabant aquests estudis.

El 40% de les dones d'aquest grup d'edat han marcat que sí que han sigut víctimes de violència de gènere.

- Més de 20 anys: Fa referència al professorat.

El 57,1% de les dones d'aquest grup d'edat han marcat que sí que han sigut víctimes de violència de gènere.

Amb aquests resultats, podem concloure que aproximadament que com més grans d'edat siguin les dones, més han sigut víctimes de violència de gènere. És a dir, les dones que han viscut més anys, han sigut el percentatge més alt de les que han patit violència de gènere. En canvi, el percentatge més baix ha sigut el de les dones de menys edat. Per tant, determinem que a partir dels 12 a 13 anys les dones comencen a ser conscients i crítiques de les situacions de violència de gènere i comencen a trobar-s'hi amb casos.

6.4.1.2. Relació de les víctimes amb definició i coneixement de les manifestacions correctes

El 57% de les dones que han sigut víctimes de violència de gènere han sapigut definir correctament què és la violència de gènere. En canvi, només el 30% de les dones que han sigut víctimes de violència de gènere han sapigut la definició de violència de gènere i, a més, determinar-ne totes les manifestacions d'aquesta.

Si analitzem el grup de les dones que han sapigut la definició i determinar les manifestacions, ens trobarem que el 37% d'aquest grup de dones han sigut víctimes de violència de gènere. Per tant, el 37% de les dones que tenen uns coneixements sobre la violència de gènere i les seves manifestacions han sapigut identificar alguna manifestació de violència de gènere en la qual han sigut víctimes.

6.4.2. Víctimes a l'institut Celestí Bellera

Dins del grup de dones que sí que han sigut víctimes de violència de gènere, trobem que el 42% han sigut víctimes de violència de gènere dins de l'institut Celestí Bellera. Tot i així, si ens fixem ara en totes les dones que han contestat aquesta enquesta, veiem que el 17% d'aquestes han sigut víctimes de violència de gènere dins l'institut. Per tant, el 17% de les dones que estudien o treballen al Celestí Bellera han patit violència de gènere. Aquests són uns resultats força negatius, ja que el percentatge és bastant elevat.

(Veure a Annex, document 3, pregunta 7)

6.4.3. Testimonis de violència de gènere a l'institut Celestí Bellera

Per analitzar els testimonis de violència de gènere, ara sí que ens fixarem en les 126 persones que han contestat l'enquesta (homes, dones, altres i no sap/no contesta). Els resultats són que el 30% ha vist alguna vegada a algú sent víctima de violència de gènere a l'institut i, en canvi, el 52,4% no i el 17,6% han marcat l'opció "no sap, no contesta". Per tant, a l'institut Celestí Bellera sí que es donen casos de violència de gènere i hi ha un 30% de testimonis que ho han presenciado alguna vegada.

(Veure a Annex, document 3, pregunta 8)

6.4.3.1. Relació dels testimonis amb l'antiguitat al centre

A partir dels resultats dels testimonis que hem obtingut, analitzarem l'antiguitat al Celestí Bellera de les persones que sí que han vist alguna vegada a algú sent víctima de violència de gènere a l'institut.

- Un curs acadèmic o menys: Dins de les persones que porten treballant o estudiant al Celestí Bellera un curs acadèmic o menys, el 34,1% han sigut testimonis de violència de gènere al centre.
- Entre un i dos cursos: Dins de les persones que porten treballant o estudiant al Celestí Bellera entre un i dos cursos, el 32,4% han sigut testimonis de violència de gènere al centre.
- Entre tres i quatre cursos: Dins de les persones que porten treballant o estudiant al Celestí Bellera entre tres i quatre cursos, el 30,4% han sigut testimonis de violència de gènere al centre.
- Entre quatre i sis cursos: Dins de les persones que porten treballant o estudiant al Celestí Bellera entre quatre i sis cursos, el 34,7% han sigut testimonis de violència de gènere al centre.

- Més de sis cursos acadèmics: Dins de les persones que porten treballant o estudiant al Celestí Bellera més de sis cursos acadèmics, el 50% han sigut testimonis de violència de gènere al centre.

Per tant, els resultats no corroboren del tot el fet de que les persones que porten més anys al centre, tenen un percentatge més alt de testimonis i les persones que porten menys anys al centre són les que tenen el percentatge més baix, ja que veiem que el percentatge més baix el tenen les persones del tercer grup. Tot i així, els dos percentatges més alts es troben a les persones d'entre quatre i sis cursos i les de més de sis cursos acadèmics, per tant, en certa mesura sí que ho corroboren perquè les persones que porten la durada més llarga al centre són les que més han participat aportant el seu testimoni.

6.5. Diagnòsi global: síntesis

6.5.1. Creació de gradació

La gradació dels índex que veurem a continuació la podem equiparar a un semàfor: la gradació es separarà en tres colors:

- 1. Vermell:** La majoria no té coneixements sobre la violència de gènere i de les manifestacions i hi ha hagut diversos casos de violència de gènere a l'institut. Per tant, hi ha una situació d'alt risc.
- 2. Ambre/taronja:** Part de les enquestades tenen certs coneixements sobre la violència de gènere i de les manifestacions, però no és la gran majoria. A més, no hi ha hagut casos de violència de gènere a l'institut. Per tant, la situació de risc és mitjana.
- 3. Verd:** La gran majoria de les enquestades tenen tots els coneixements sobre la violència de gènere i les seves manifestacions i no hi ha hagut casos de violència de gènere a l'institut. Per tant, no hi ha una situació de risc.

6.5.1. Valoració segons la gradació

PUNTS FORTS	PUNTS DÈBILS
SEGUIMENT ACTUAL DEL PROTOCOL El fet de que actualment l'institut Celestí Bellera segueix un protocol d'actuació en casos de violència de gènere, fa que hi hagi	CONEIXEMENT DE LA DEFINICIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE El 46,8% ha marcat l'opció correcta, però n'hi ha hagut que l'han marcat també una altra. Per una part, aquests resultats els

una certa protecció a les possibles víctimes.	classifiquem amb el color ambre perquè no són del tot baixos. Tot i així, també els col·loquem amb el color vermell perquè les persones que saben la definició correcta de violència de gènere no arriben a la majoria de les persones que han contestat l'enquesta. Per tant, realment aquests resultats ens transmeten que a l'Institut Celestí Bellera hi ha una situació de desconeixement i, per tant, de risc. A més, el fet de que només el 33,3% del professorat ha sapigut definir el concepte de violència de gènere. Aquest fet ens fa marcar el coneixement en color vermell perquè si el professorat no té un coneixement envers la temàtica, no el traslladarà a l'alumnat i, per tant, existirà una exposició a ells d'agredir i a elles de ser agredides.
	CONEIXEMENT DE LES MANIFESTACIONS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE El 40% (51/126) ha sapigut identificar totes les manifestacions com a violència de gènere. Per una part, aquests resultats els classifiquem amb el color ambre perquè no són del tot baixos. Tot i així, també els col·loquem amb el color vermell perquè les persones que saben identificar les manifestacions de violència de gènere no arriben a la majoria de les persones que han contestat l'enquesta. Per tant, realment aquests resultats ens transmeten que a

	l'Institut Celestí Bellera hi ha una situació de desconeixement i, per tant, de risc. A més, el fet de que només el 30% del professorat ha sapigut identificar les manifestacions de violència de gènere. Aquest fet ens fa marcar el coneixement en color vermell perquè si el professorat no té un coneixement envers la temàtica i no sap identificar les manifestacions, no ho traslladarà a l'alumnat i, per tant, existirà una exposició a ells d'agredir i a elles de ser agredides.
	EXPERIMENTACIÓ I TESTIMONIS El 17% de les dones que han contestat l'enquesta han sigut víctimes de violència de gènere dins l'institut. Aquest percentatge no és del tot alt, és a dir, podria ser més alt, però tot i així per poder ser classificat com a verd hauria de ser més petit. A més, el fet de la falta de coneixement i de detecció d'una manifestació de violència de gènere, no assegura que no hi hagi la possibilitat de que hi ha dones que no han sapigut determinar si han sigut víctimes de violència de gènere alguna vegada. Posteriorment, els resultats que hem obtingut envers els testimonis d'un cas de violència de gènere a l'institut són que el 30% ha vist alguna vegada a algú sent víctima de violència de gènere a l'institut. Aquest resultat l'hem de classificar en color taronja-vermell, ja que és bastant alt. El fet de que 38 persones hagin sigut testimonis

	d'un cas de violència de gènere és un clar indicador de la desprotecció existent.
--	---

VII: COMPARACIÓ DE PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

La Generalitat de Catalunya ha creat un **protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu** (actualització el 3 de març de 2016). Per tant, aquest estudi del protocol de Catalunya es basarà en aquest document, que és el que hauria d'utilitzar-se als centres educatius de Catalunya. Aquest protocol el compararem amb el que té La Generalitat Valenciana, que és un protocol concret anomenat “**Model d'actuació davant de situacions on es detecta violència de gènere en l'àmbit educatiu**” i/o “**Protocol d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere**” (ordre 62/2004). Per tant, aquesta comparació dels protocol de Catalunya i la Comunitat Valenciana es basarà en aquests documents, que són el que haurien d'utilitzar-se als centres educatius de Catalunya i la Comunitat Valenciana respectivament.

(Veure Annex, document 1 i document 2)

7.1. Prevenció

7.1.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya

En l'apartat de la prevenció, hi trobem aquests diferents elements per evitar situacions d'abús sexual o altres maltractaments en l'àmbit educatiu:

- 1. Informació sobre abusos sexuals:** Dins d'aquest element trobem un arxiu anomenat “informació sobre abusos sexuals”, en el que s'explica la informació necessària que s'ha de donar a l'alumnat i a la resta de comunitat educativa per “conèixer el fenomen i identificar les situacions de risc en què es puguin trobar.” La informació que la Generalitat de Catalunya pauta que s'ha de donar és la definició d'abús i d'abús sexual perquè l'alumne pugui identificar-lo en situacions de risc en què es puguin trobar. Dins d'aquest apartat, se'ns faciliten activitats didàctiques per a la prevenció d'abusos sexuals a l'Educació Primària i a l'Educació Secundària. A més, ens trobem

amb tallers adreçats a adolescents de la Fundació Vicki Bernadet per donar a conèixer què és l'abús infantil i donar eines per respondre adequadament davant d'un abús sexual d'un amic o company. En segon lloc, ens trobem amb “la consciència del bon ús de les tecnologies per evitar que infants i adolescents s'exposin a situacions de risc com ara el *sexting* i el *grooming*”, en què disposem d'un manual elaborat pel Departament d'Ensenyament de bons usos digitals, guies adreçades als adolescents o vídeos per reflexionar sobre l'ús de les tecnologies. Posteriorment, es tracta “la importància de donar un suport preventiu als menors d'edat sobre el consum d'alcohol i drogues per tal d'evitar situacions no desitjades o d'abús.” Després tenim un altre subtema que consisteix en “Els Drets dels Infants, en concret l'article 19, que insta a protegir infants i adolescents de possibles situacions de maltractament o abús sexual, i el dret a dir NO.” Per finalitzar, ens trobem amb informació dels elements per poder donar als i les alumnes per reconèixer el perfil d'una persona maltractadora i les estratègies que utilitza.

2. **Educació afectiva i sexual:** El segon element consisteix en facilitar els coneixements als infants i adolescents per reconèixer els nivells de relació afectiva, per “assumir de manera responsable la seva sexualitat, ser respectuosos amb els i les altres i prendre decisions informades, autònomes i conseqüents. Per tant, l'alumnat ha de tenir una mena de coneixements que es divideixen en diferents continguts per treballar. Amb aquest element, el que s'aconsegueix és aprofundir en temàtiques com la construcció de relacions afectives, respectuoses i lliures, per així poder protegir a aquests menors davant d'una situació de maltractament o abús sexual.
3. **Educació socioemocional:** L'element número 3 tracta d'implementar programes per reduir els factors de risc i potenciar els factors de protecció. Es parla dels tres nivells de prevenció (prevenció primària, secundària i terciària) i de les actuacions que es poden dur a terme en el marc de l'educació emocional, com l'educació en valors o enquestes d'autoconeixement sobre educació socioemocional.
4. **Clima comunicatiu en l'àmbit escolar:** El clima comunicatiu en l'àmbit escolar consisteix en la “necessitat de comunicar una situació d'abús a una persona adulta de confiança, o company, per poder aturar-la i obtenir ajuda.” Aquest punt parla de la necessitat de fer les següents qüestions:
 - Treballar l'assertivitat a partir de diferents activitats possibles
 - Crear un clima comunicatiu positiu i vincles per afavorir la comunicació entre iguals i amb els docents.

- Donar uns referents comunicatius en el marc escolar, fomentar les relacions positives amb els iguals (fer cohesió de grup i afavorir la comunicació)
- Comunicar-se amb les famílies i compartir la necessitat de crear un bon clima comunicatiu en l'àmbit familiar perquè hi hagi una transparència entre tots els membres de la família.
- Informar a l'alumnat dels mecanismes i els organismes on poden adreçar-se per denunciar un cas de maltractament o abús sexual.

- 5. Actituds relacionals entre els professionals dels centres educatius i els infants per evitar situacions no desitjables:** Garantir que els centres siguin entorns segurs i saludables per a l'alumnat i el professorat, una protecció dels menors contra els maltractaments, l'explotació i els abusos sexuals i una prevenció de riscos. El que transmet aquest element és que “els adults han d'esdevenir persones de referència per a l'alumnat, el professorat ha de tenir una actitud de responsabilitat i exemplaritat sent proper amb els alumnes, però alhora guardar les distàncies pròpies del seu rol.” També explica que les relacions han de ser de respecte i els rols han de quedar clars i ens dona diferents eines per afavorir la comunicació i evitar situacions de risc.
- 6. Orientació a les famílies:** consisteix en sensibilitzar a les famílies per informar als fills i transmetre'ls una visió saludable i positiva de la sexualitat, educar-los socioemocionalment i crear un clima comunicatiu familiar per contribuir a evitar o aturar els maltractaments i abusos sexuals. A més, també consisteix en oferir a les famílies elements per detectar si el seu fill està patint alguna mena de maltractament o abús sexual. Se'ns facilita un document en el que s'expliquen detalladament alguns dels senyals d'alerta en els fills en l'Educació Infantil i Primària i en l'Educació Secundària per tal de poder prevenir una situació de violència de gènere. Per últim, consisteix en insistir en què davant de qualsevol sospita, les famílies comparteixin amb el centre per tal de fer-li front conjuntament.
- 7. Recull d'activitats didàctiques per a la prevenció d'abusos sexuals: Educació primària.**
- 8. Recull d'activitats didàctiques per a la prevenció d'abusos sexuals: Educació secundària.** Els últims dos punts d'aquest apartat de la prevenció són reculls d'activitats didàctiques per a prevenir els abusos sexuals, les quals el professorat pot utilitzar perquè l'alumnat conegui els termes, identifiqui situacions, sàpiga com actuar i demanar ajuda i conegui el perfil de les persones maltractadores i les estratègies que utilitzen.

7.1.2. Protocol de la Generalitat Valenciana

El “Protocol d’actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere” (ordre 62/2004) de la Generalitat Valenciana no compta amb un apartat de prevenció. Tot i així, té un enllaç a un annex anomenat “Annex IV - Ordre 62/2014. Aquest annex ens descriu i explica extensament què és la violència de gènere i els tipus de manifestacions de violència de gènere.

7.1.3. Comparació dels dos protocols

El professorat dels centres educatius de la Comunitat Valenciana té una guia per saber definir la violència de gènere i saber els tipus, però no té eines educatives per tal de traslladar a l’alumnat la informació, per dur a terme una educació afectiva i sexual i socioemocional, per poder tenir un clima comunicatiu, per garantir un entorn segur, per orientar a les famílies ni per fer activitats didàctiques amb l’alumnat per prevenir abusos sexuals. Per tant, clarament la prevenció del protocol de la Generalitat de Catalunya és més afectiva perquè ens dona les eines necessàries per poder educar en contra de la violència de gènere i per tant prevenir-la.

7.2. Detecció i informació

7.2.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya

A l’apartat de detecció del protocol de la Generalitat de Catalunya trobem un enllaç a un document que ens fa una llista dels diferents indicadors de maltractament, cosa que és obligatòria segons *l’article 79 de la Llei 14/2010, de 27 de maig dels drets i les oportunitats en la infància i l’adolescència. L’ORDRE BSF/331/2013, de de 18 de desembre, pel qual s’aproven les llistes d’indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents* (DOGC núm. 6530 de 30 de desembre de 2013), va fer els indicadors i els va dividir en:

1. Aspecte físic i situació personal de l’infant
2. Àrea emocional i comportamental de l’infant
3. Desenvolupament i aprenentatge de l’infant
4. Relació dels progenitors o guardadors amb l’infant
5. Context social, familiar i personal de l’infant

Seguint les bases de l'Ordre, també s'ha desenvolupat el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGR), que consisteix en un document per poder “obtenir ajuda del sistema sobre un cas real o fictici de maltractament infantil.” Llavors, la ciutadania o usuaris professionals poden accedir a omplir la simulació, que a l'últim pas els dirà la valoració global del maltractament, la situació de risc del menor.

A partir d'aquests indicadors, del simulador i/o a partir de l'observació o detecció per part d'un membre de la comunitat escolar, aquesta informació s'ha de traslladar a direcció.

En conclusió, aquest protocol dona totes les eines teòriques per poder detectar un cas de maltractament o abús sexual. Per tant, els membres del centre educatiu tenen la informació necessària per detectar una manifestació de violència de gènere.

7.2.2. Protocol de la Generalitat Valenciana

El primer apartat d'aquest protocol s'anomena “Detecció i informació” i deixa clars dos passos que es segueixen al protocol. El punt número u expressa que, qualsevol membre de la comunitat educativa, institucions i associacions col·laboradores detecta un possible cas de “violència de gènere, violència física, psicològica, econòmica, sexual i amb abusos sexuals.” Quan s'ha detectat la possible situació, s'ha de traslladar la informació a l'equip directiu del centre que, decidirà si existeix perill greu i imminent i, segons la resposta “sí o no”, seguirà passos diferents.

Per tant, aquest protocol assumeix que el professorat o qualsevol membre de la comunitat educativa sabrà detectar una possible manifestació de violència de gènere, en comptes d'anomenar com detectar aquests casos.

7.2.3. Comparació dels dos protocols

El professorat dels centres educatius de la Comunitat Valenciana no té una guia per saber detectar les manifestacions de violència de gènere, en canvi el protocol de la Generalitat de Catalunya sí que defineix exactament uns indicadors per ajudar als membres dels centres educatius a detectar un possible cas i actuar en conseqüència. Per tant, clarament la detecció del protocol de la Generalitat de Catalunya és més completa i afectiva perquè ens dona les eines necessàries per poder detectar la violència de gènere i per tant actuar.

7.3. Valoració i intervenció

Abans de començar la comparació, hem vist que l'estructura dels dos protocols és diferent: Mentre que el protocol de la Generalitat de Catalunya té un últim apartat anomenat “valoració i intervenció”, el de la Generalitat Valenciana encara té tres apartats més especialitzats posteriors a la detecció: “Primeres actuacions”, “Comunicació” i “Seguiment i tancament”. Per tant, per tal de que la comparació sigui més fàcil, hem unit els tres apartats del protocol valencià i els hem col·locat com a un sol apartat, també amb el nom de “valoració i intervenció”.

7.3.1. Protocol de la Generalitat de Catalunya

L'apartat de Valoració i intervenció d'aquest protocol consta de dos grans blocs:

1. En l'àmbit familiar.
2. Fora de l'àmbit familiar

Dins de cada gran bloc s'indica com s'ha d'actuar segons el tipus de maltractament o abús sexual. Tot i així, ja sigui en l'àmbit familiar o fora de l'àmbit familiar, si es tracta d'un abús sexual produït les darreres 72 hores o d'una evidència de maltractament físic s'haurà de comunicar al Servei Sanitari o Hospital de Referència i es traslladarà a un centre hospitalari. A més, “en qualsevol dels casos la Direcció del centre informará a la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin realitzant.”

7.3.1.1. Àmbit familiar

En l'àmbit familiar, se'ns indica que si el maltractament és lleu o moderat (la qual cosa es sabrà mitjançant el simulador indicat al punt II.2), la resolució serà des del centre i els serveis educatius i Inspecció d'educació donarà assessorament i suport. En el cas de que no es resolgui mitjançant la resolució des del centre, la direcció del centre ha de sol·licitar la intervenció amb els Serveis Socials Bàsics (SSB).

En canvi, si el fet és greu s'haurà de comunicar a Inspecció d'educació, als Serveis Socials Bàsics (SSB), a SSTT DGAIA- (horari laboral) / UDEPMI (24h) / 116111 i/o a la Fiscalia de menors / Jutjat Guàrdia, llavors, es durà a terme una protecció i seguiment de l'infant maltractat.

7.3.1.2. Fora de l'àmbit familiar

Fora de l'àmbit familiar, ens trobem amb tres apartats. Si el que ha agredit és personal docent/PAS/Professionals d'atenció educativa o altres professionals que intervinguin en l'àmbit escolar, es comunicarà a la família/tutors legals, a Inspecció d'educació, a SSTT/CEB (qui ho notifica als Serveis centrals del Dept. Ensenyament) i a la Fiscalia de menors / Jutjats Guàrdia.

En segon lloc, si l'agressor és un adult sense vinculació amb el centre educatiu, es comunicarà a la família/tutors legals, a Inspecció d'educació i a la Fiscalia de menors / Jutjat Guàrdia.

Per últim, si l'agressor és un altre infant o adolescent es comunicarà a la família / tutors legals i es seguirà el Protocol de conflictes greus o, en cas de que sigui menor de 14 anys, el Protocol d'actuació amb menors infractors. A partir d'aquests protocols, la direcció del centre actuarà amb conseqüència.

7.3.2. Protocol de la Generalitat Valenciana

Les primeres actuacions que farà la direcció del centre a partir de la informació sobre el possible cas seran que, si decideix que SÍ existeix perill greu i imminent, sol·licitarà ajuda i acompanyarà al centre de salut o a urgències i, a més, immediatament comunicarà telefònicament a la policia local, serveis socials municipals o centres Dona 24 hores per rebre assessorament.

Una vegada realitzada aquesta feina o si la direcció decideix que NO existeix perill greu i imminent, l'equip directiu constituirà l'equip d'intervenció que estarà format per l'equip directiu, el tutor/a, l'orientador/a i la persona coordinadora d'igualtat i convivència.

Aquest equip d'intervenció farà un anàlisi i recollida d'informació que consistirà en, en primer punt, realitzar una verificació de situació de desprotecció, és a dir, si existeix una situació de desprotecció, elaborar el full de desprotecció de l'ordre 1/2010.

Una vegada realitzat el full de desprotecció, s'haurà d'enviar a serveis socials municipals i a la direcció general competent en matèria de protecció del menor de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. També es comunicarà la incidència al PREVI i a la comissió de convivència i s'enviarà l'annex VII per fax a la Fiscalia.

A partir d'aquí, s'aplicaran mesures educatives i s'instruirà l'expedient a l'agressor si cal. També, en cas de que es trobi necessari, es sol·licitaran mesures de suport al SEAFI, centre de salut, USMIA, hospital, centre d'acollida, entitats especialitzades, per als implicats i s'aplicarà el protocol de salut mental. A més, s'informarà de totes les mesures i accions

adoptades a famílies / rep. legals de totes les persones implicades i es comunicarà a la família sobre la conveniència de denunciar-ho a les forces de seguretat.

Posteriorment, hi ha un últim apartat anomenat “seguiment i tancament” que consisteix en verificar si s’ha resolt el conflicte, fer un seguiment i, per últim, realitzar el tancament del cas.

7.3.3. Comparació dels dos protocols

El professorat dels centres educatius en ambos casos té una guia consolidada i clara per saber com actuar davant de les manifestacions de violència de gènere. Generalment, no ens trobem grans diferències entre el protocol de la Generalitat de Catalunya i la Generalitat Valenciana. Tot i així, veiem que el protocol català té més eines per actuar ja que ens permet enllaçar altres protocols i, per tant, poder intervenir legalment més concretament en cada cas. En canvi, el protocol valencià ens permet accedir a un altre protocol però enfocat a la sanitat i salut.

VIII: CONCLUSIÓ

8.1. Repetició de la problemàtica inicial a analitzar i la hipòtesi de partida

Arribats a aquest punt, recapitem i rememorem la resposta provisional o hipòtesi que vam donar inicialment a aquesta problemàtica, que va ser la següent:

La majoria de l'alumnat i del professorat del Celestí Bellera no seria capaç de definir correctament la violència de gènere ni de detectar-ne les seves diferents manifestacions. El motiu principal d'aquesta situació seria el fet de que el coneixement envers la violència de gènere és molt limitat. El centre Celestí Bellera actualment seguiria un protocol d'actuació davant dels possibles casos de violència de gènere determinat des dels òrgans de direcció general d'Ensenyament i no pas un d'específic o un pla de coeducació propi. Tot i així, anteriorment a la direcció actual, no s'aplicaria cap protocol en cas de risc ni d'una manifestació de violència de gènere la qual cosa hauria implicat una ineficàcia d'actuació davant d'una situació de violència entre l'alumnat del centre. Per tant, com a centre, no assoliria de manera eficaç la detecció i protecció a les víctimes/supervivents. A més, les mesures desenvolupades a aquest respecte, com la realització de xerrades i tallers com a mesures de sensibilització i prevenció no serien suficientment eficaçes ni comportarien un

coneixement extens. El desempar resultant de les víctimes es veuria potenciat a causa de la manca de sensibilització i formació del professorat del centre en matèria de violència de gènere i coeducació.

Per últim, aquesta situació particular que es donaria al Celestí Bellera no seria pròpia del mateix sinó que es reproduiria en general en la realitat de tots els centres educatius a Catalunya. La raó podria situar-se en la inoperativitat dels protocols existents per tractar possibles casos d'assetjament, abús i agressions sexuals en els centres educatius de Catalunya, atès que aquests no serien concrets i/o no s'aplicarien correctament en els centres educatius. És a dir, no existirien protocols clars que s'apliquessin a Catalunya, per tant, hi hauria en resultes un baix grau de protecció de les noies estudiants front el risc de patir aquests casos de violència de gènere, ja que estarien incomplets i no es durien a terme davant d'una situació de violència manifesta.

En resum, la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, concretament el títol I capítol 1 no s'hauria desplegat correctament en l'àmbit educatiu.

8.2. Al·lusió resumida dels aspectes de la hipòtesi corroborats i dels refutats

Com era d'esperar es corrobora el fet de que el professorat del Celestí Bellera no és capaç de definir correctament la violència de gènere ni de detectar-ne les seves diferents manifestacions. També es corrobora el fet de que hi ha una ineficàcia de l'ús dels protocols existents, ja que hem pogut comprovar que l'alumnat del centre tampoc ha sigut capaç de definir correctament la violència de gènere ni de detectar-ne les manifestacions, cosa que justifica el fet de que, almenys la prevenció del protocol, no s'ha seguit. D'altra banda, sí que es corrobora el fet de que les dones tenen més coneixements envers la problemàtica que els homes. Tot i així, no té res a veure l'antiguitat de les persones al centre amb el coneixement que han obtingut.

8.3. Reescriptura de la hipòtesi com a resposta provada i definitiva (ja no més provisional)

Arribats a aquest punt, estem en disposició de reescriure i concretar una resposta definitiva a la nostra problemàtica de partida:

Després d'haver fet un anàlisi comparatiu dels protocols i estudiar la millor manera d'enfocar la problemàtica, determinem que el protocol de Catalunya permet fer una actuació acurada de les situacions de risc que es puguin donar en un centre educatiu. El seguiment d'aquest protocol pot garantir una bona pràctica.

La majoria del professorat i l'alumnat del Celestí Bellera no és capaç d'assolir un coneixement bàsic sobre la violència de gènere per, d'una banda, manca d'interès per saber aquesta informació i, bàsicament, per l'existència d'una societat de cultura patriarcal que provoca una normalització de les manifestacions de violència de gènere.

Cal afegir també que el grup d'edat que més deficiència ha tingut en els coneixements ha sigut el de més de 20 anys, per tant el professorat. Com que el professorat no té aquests coneixements, no els trasllada com hauria de fer-ho (segons el currículum de l'ESO (Decret 187/2015 DOGC núm. 6945 – 28.8.2015) i el Títol 1 de la Llei orgànica 1/2004) i per tant l'alumnat no els obté. També cal apuntar que quan un/a professor/a trasllada informació sobre la violència de gènere, aquesta informació no és recollida per l'alumnat amb l'interès que permetria interioritzar coneixements, actituds i valors al respecte.

Podem afirmar que el desempar resultant de les víctimes es veuria potenciat a causa de la manca de sensibilització i formació del professorat del centre en matèria de violència de gènere i coeducació.

8.4. Apertura: nova problemàtica per una nova recerca

Arribats fins a aquest punt, estem en situació d'obrir un nou debat que ens introdueixi de nou en una nova línia de recerca sobre un tema tan ample i difícil d'abastir com és el del coneixement de la violència de gènere i l'aplicació dels protocols a l'àmbit educatiu.

El fet que els plans d'actuació, els protocols i la formació del professorat i alumnat fossin els correctes i s'apliquessin en l'àmbit educatiu, repercutiria en una conscienciació de la problemàtica social? Els/les joves actuarien de manera correcta en tots els àmbits de la seva vida o únicament actuarien de forma correcta quan hi hagués un control extern per part del professorat o la normativa dels centres?

La problemàtica per una nova recerca seria: la població jove actua per la normativa o actua per la conscienciació? O dit d'una altra manera: actua de la mateixa manera dins de l'àmbit educatiu que en l'àmbit d'oci (per exemple, una discoteca)?

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

1. Bibliografia

- ONU, *Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer*, 1994
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005; correccions d'errades BOE núm. 87, de 12 d'abril de 2005, i suplement en català núm. 8, de 16 d'abril de 2005)
- ONU *Quarta Conferència Mundial sobre la Dona de Beijing*, 4 a 15 de setembre de 1995
- Pierre Bourdieu, *La dominació masculina*, 1998
- Sonia Reverter, *Reflexions filosòfiques sobre la violència contra les dones*, 2003
- Generalitat de Catalunya, *Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO*, 23/75, 2019
- Generalitat de Catalunya, *protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu*, actualització el 3 de març de 2016
- Generalitat Valenciana, *Protocol d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere*, ordre 62/2004
- CIDO, Ordre BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents
- Generalitat de Catalunya, *Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu*
- Educació, *Llei 12/2009*, del 10 de juliol

2. Webgrafia

xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/eso/curriculum2015/documents/ANNEX-9-Ambit-cultura-i-valors.pdf (currículum de l'ESO)

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/coeducacio/normativa/> (currículum coeducació)

http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/publicacions_eines10.pdf (formació en coeducació)

www.ceice.gva.es/documents/162793785/165324864/180215_PUBLICACIO-Annex_I.pdf/789e19e7-8074-4649-a8ee-92502f445dd4 (Generalitat Valenciana, Protocol d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere)

xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/maltractament-infantil-adolescent/index.html (Generalitat de Catalunya, protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu)

<https://portaldogc.gencat.cat/utlsEADOP/PDF/6530/1331821.pdf> (SMSGR)

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflictos-greus/index.html> (Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu)

xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflicte-comissio-infraccio-penal/index.html (Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal)

http://www.dogv.gva.es/datos/2010/05/27/pdf/2010_5952.pdf (Full de desprotecció de l'ordre 1/2010)

xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0073/ab7a48cd-90bb-4fc9-8b86-827b4037d62d/Contingutsclau-competencies_ciencies_socials.pdf#_ga=2.177811053.992420404.1570955356-1204696772.1569396121 (Continguts geografia i història)

ANNEXOS

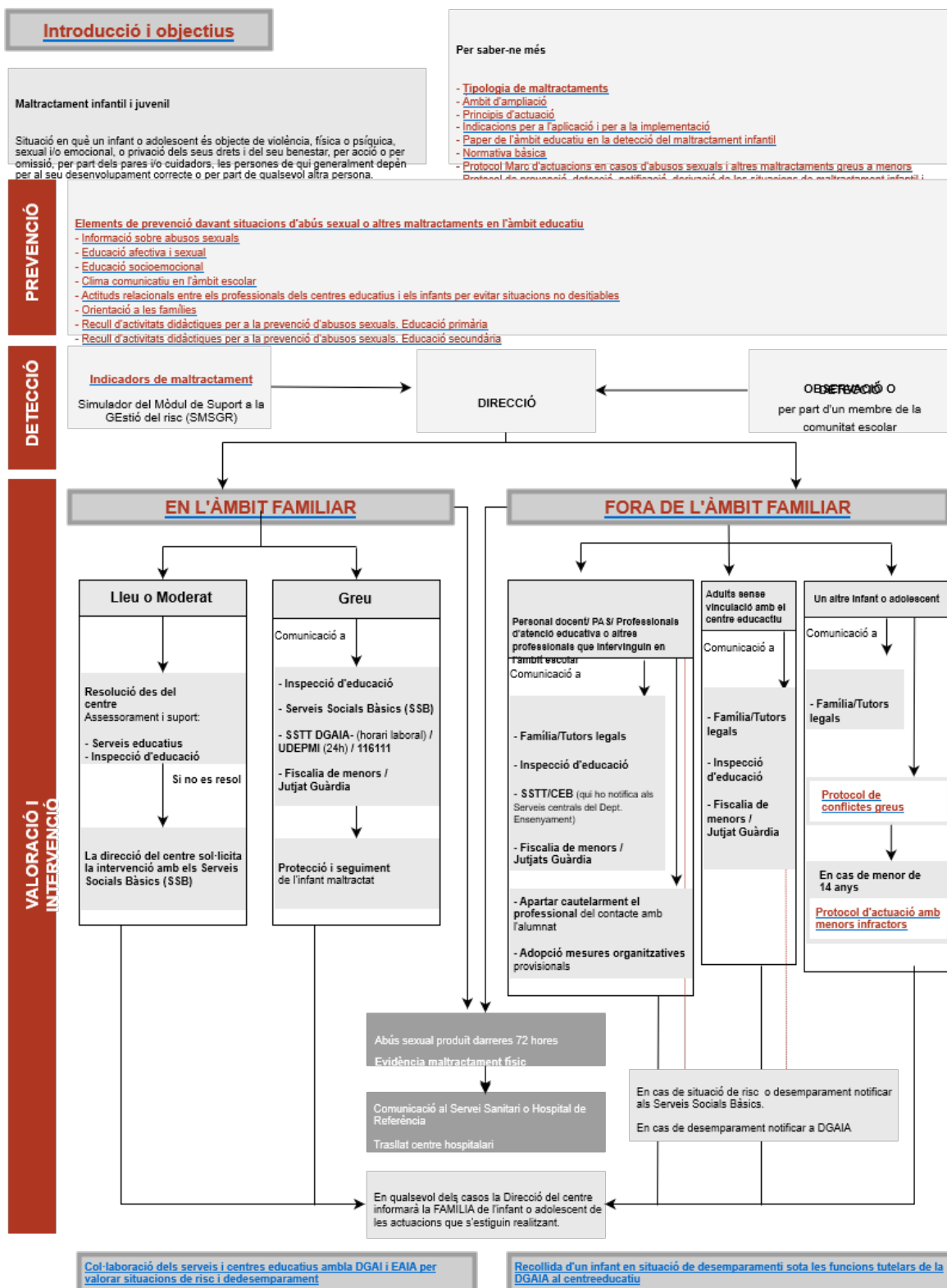
ANNEXOS

Índex de l'annex

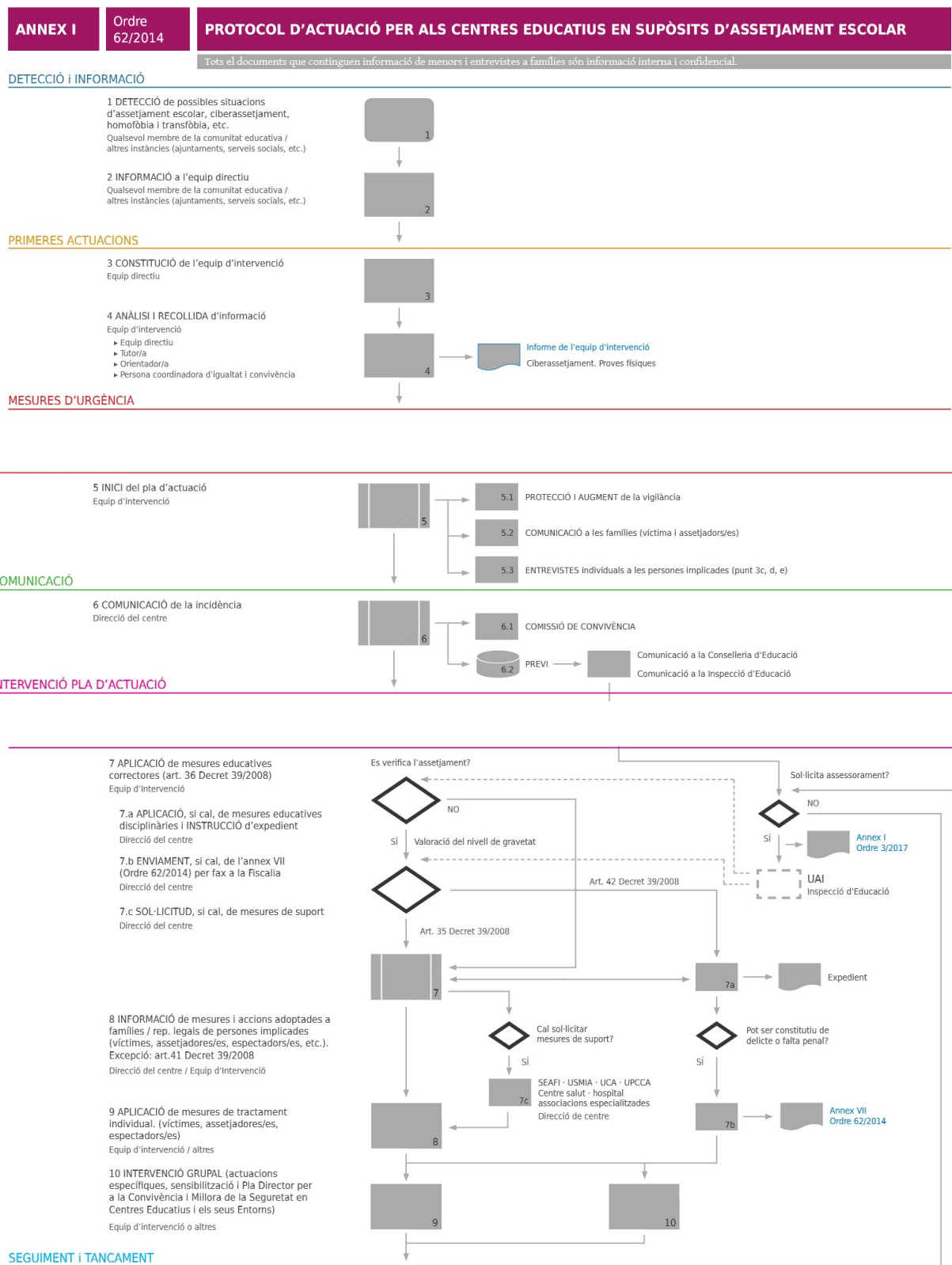
Document 1: Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu de la Generalitat de Catalunya	52.
Document 2: Protocol d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere de la Generalitat Valenciana	53.
Document 3: Resultats i respostes de l'Enquesta	56.
Document 4: Preproducció del curtmetratge	66.

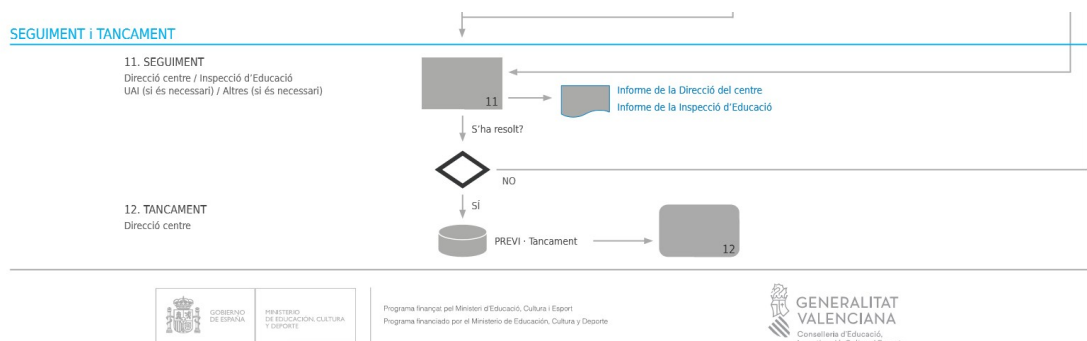
Document 1: Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu de la Generalitat de Catalunya

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ, NOTIFICACIÓ, DERIVACIÓ I COORDINACIÓ DE LES SITUACIONS DE MALTRACTAMENT INFANTIL I ADOLESCENT EN L'ÀMBIT EDUCATIU

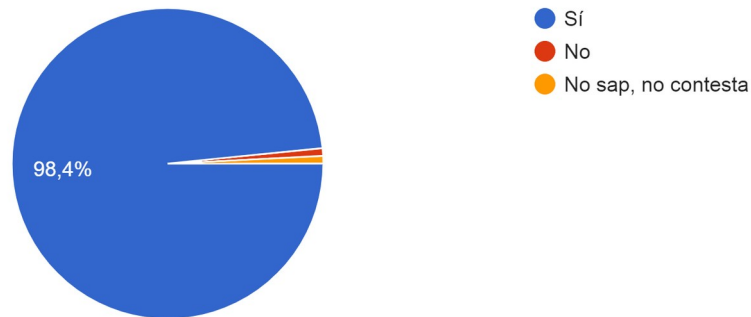
Document 2: Protocol d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere de la Generalitat Valenciana

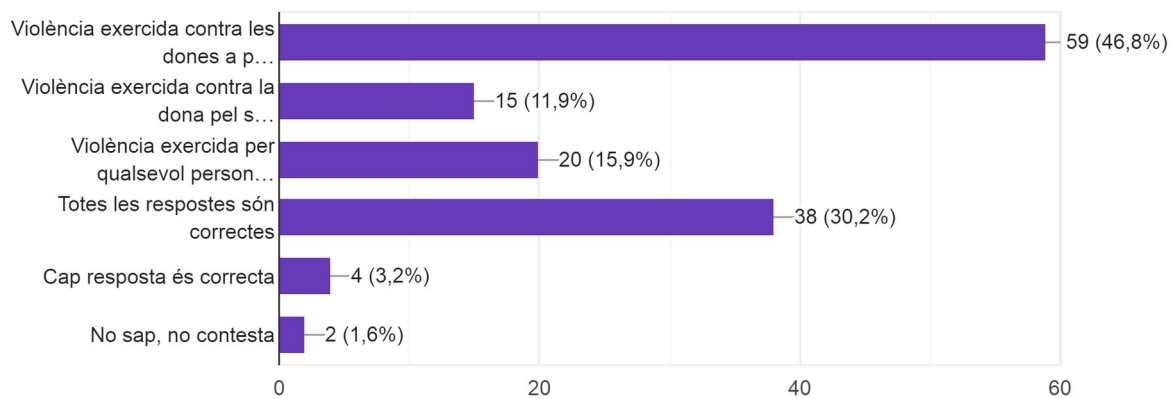

Document 3: Resultats i respostes de l'Enquesta**Pregunta 1: Saps què és la violència de gènere?**

126 respostes

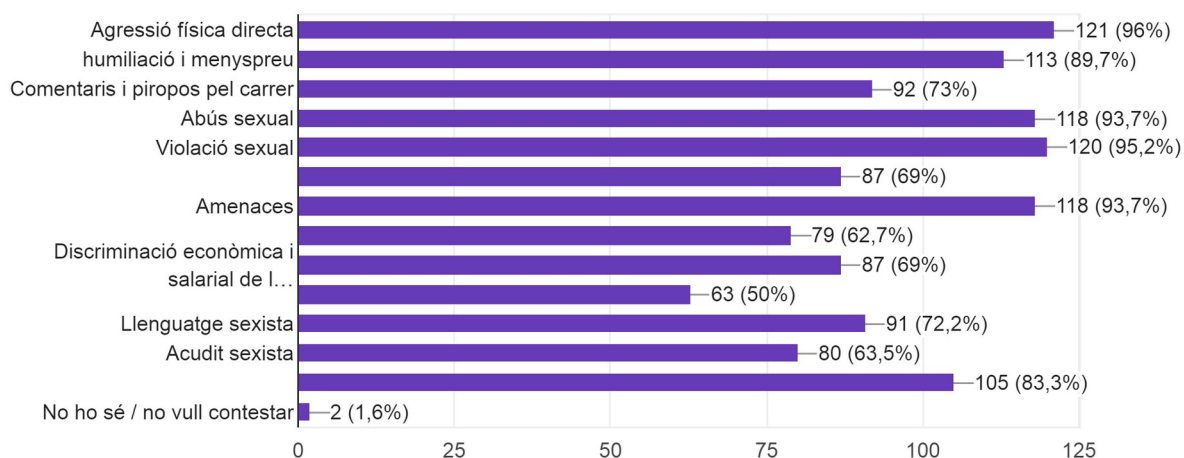
Pregunta 2: Selecciona l'opció que millor defineix aquest tipus de violència:

126 respostes

Pregunta 3: De les opcions següents, assenyala quines en són manifestacions de violència de gènere:

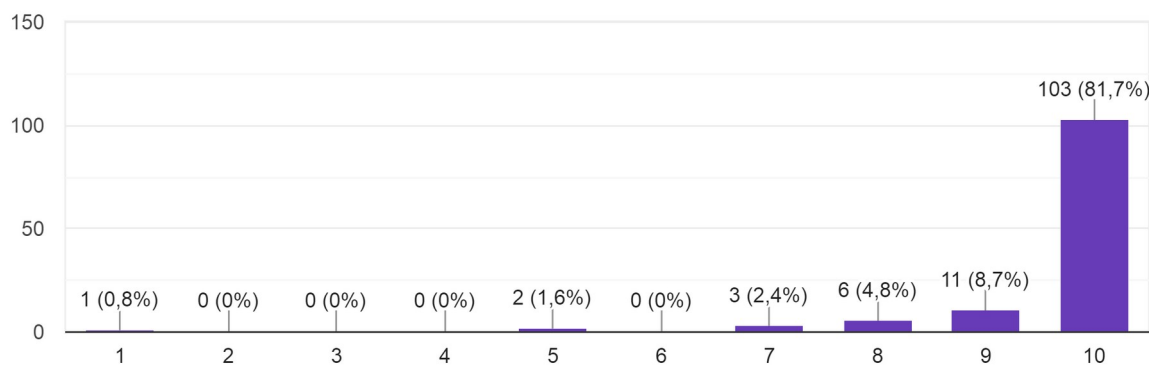
126 respostes

Pregunta 4: De l'1 al 10 ordena la gravetat de les accions i comportaments següents segons la intensitat de la violència que creguis que impliquin: (el 0 equival a NO violència de gènere i el 10 a la violència màxima)

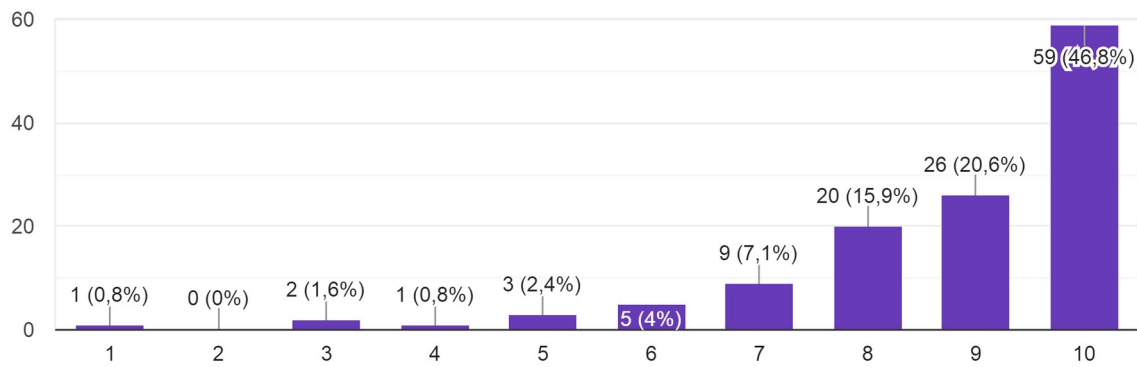
Agressió física directa

126 respostes

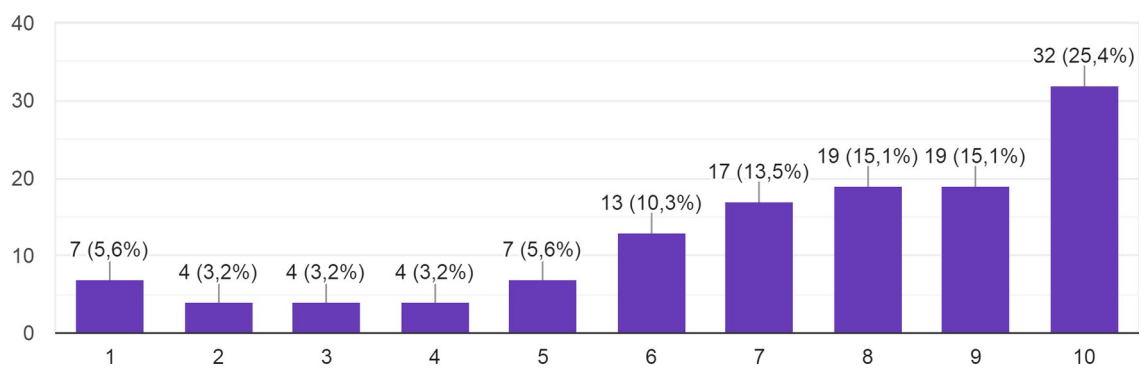
Humiliació i menyspreu

126 respostes

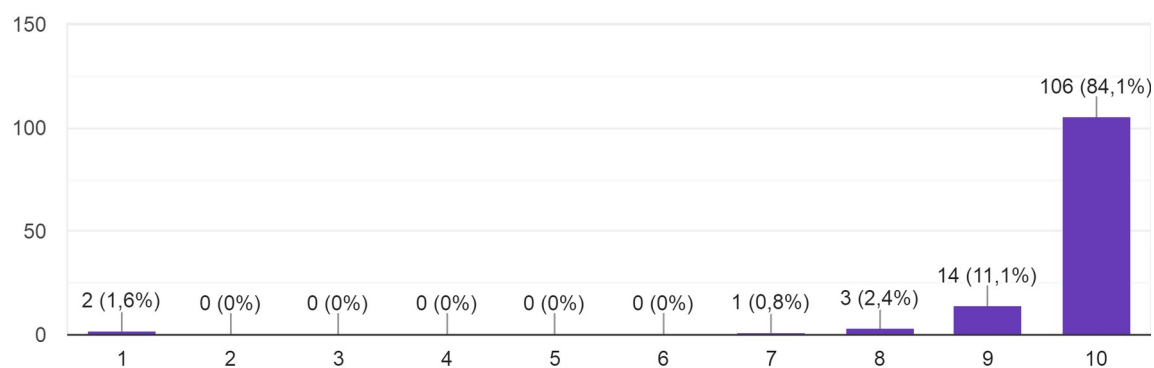
Comentaris i piropos al carrer

126 respostes

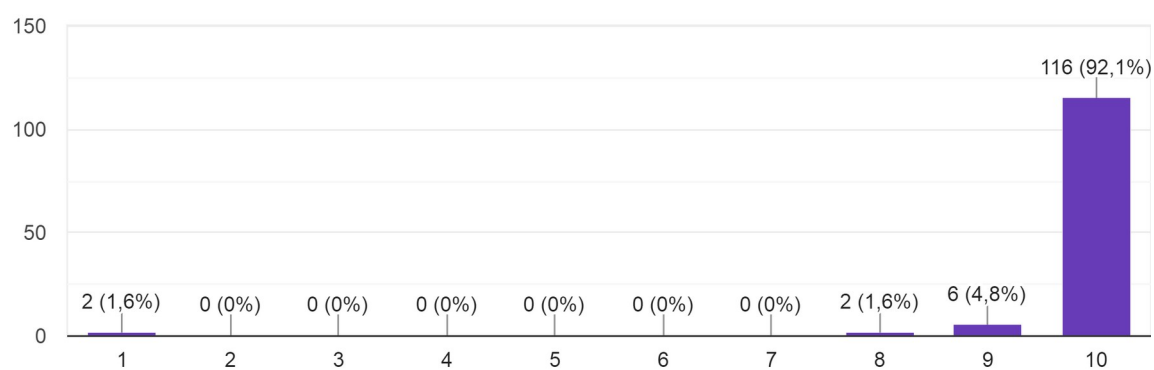
Abús sexual

126 respostes

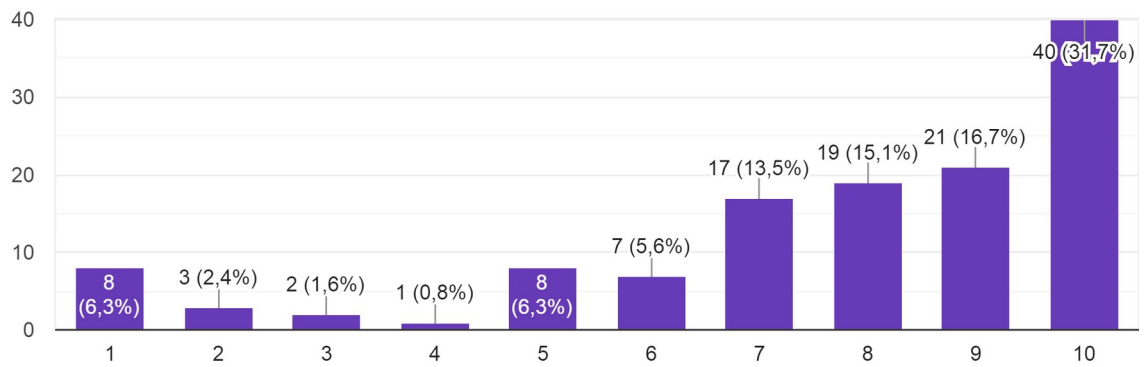
Violació sexual

126 respostes

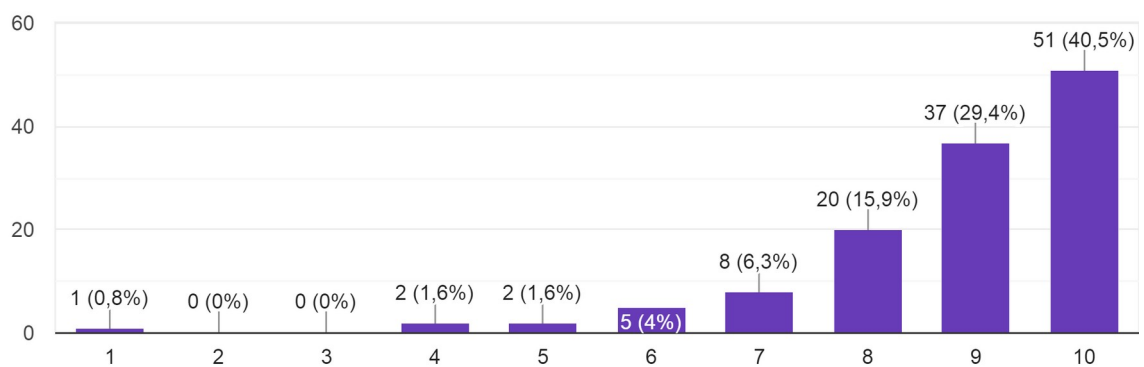
Separar a la parella de la seva família o amics/gues

126 respostes

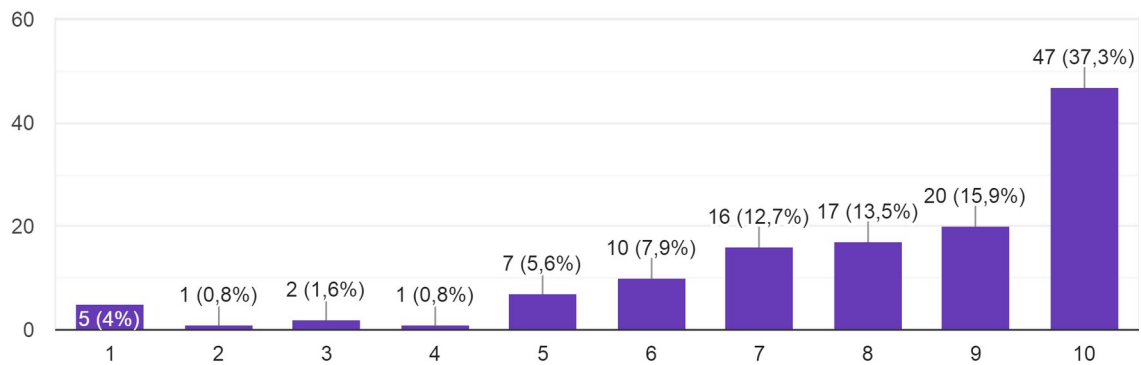
Amenaces

126 respostes

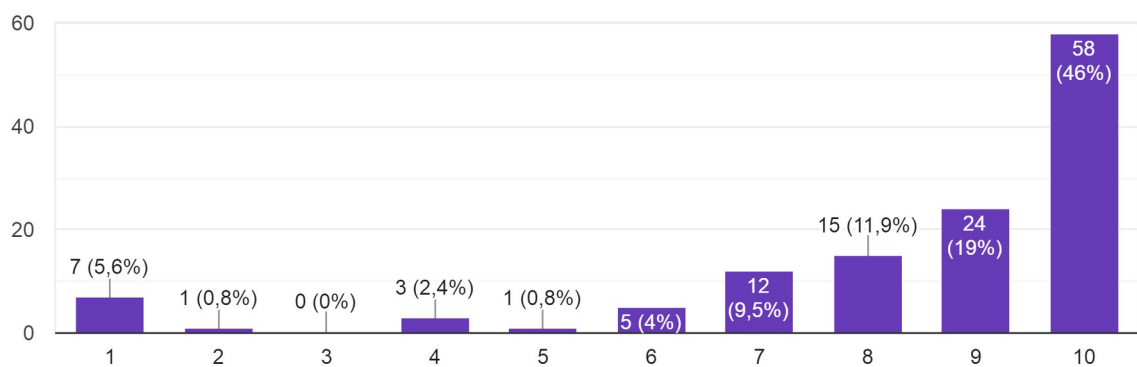
Invisibilització de les dones en el coneixement

126 respostes

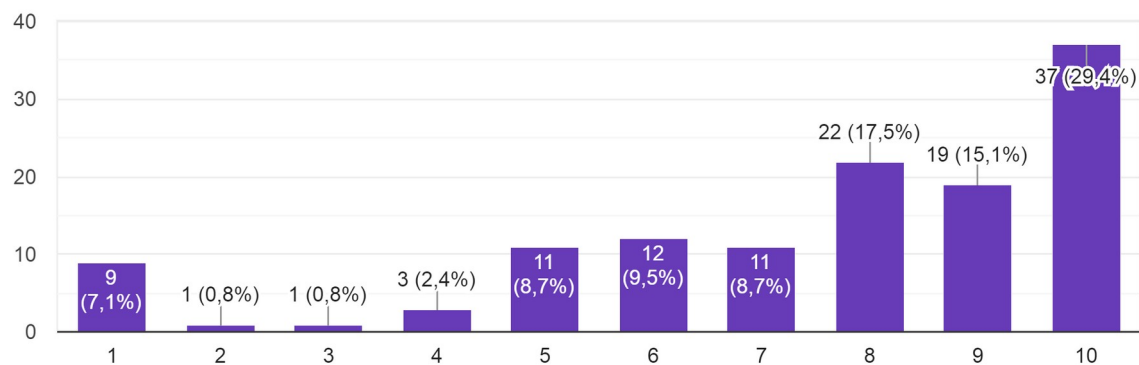
Discriminació econòmica i salarial de les dones

126 respostes

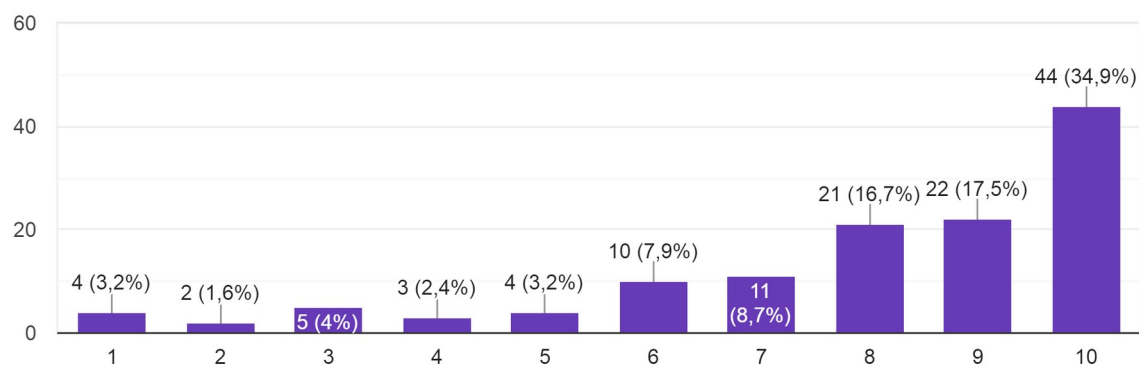
Feminització de la pobresa

126 respostes

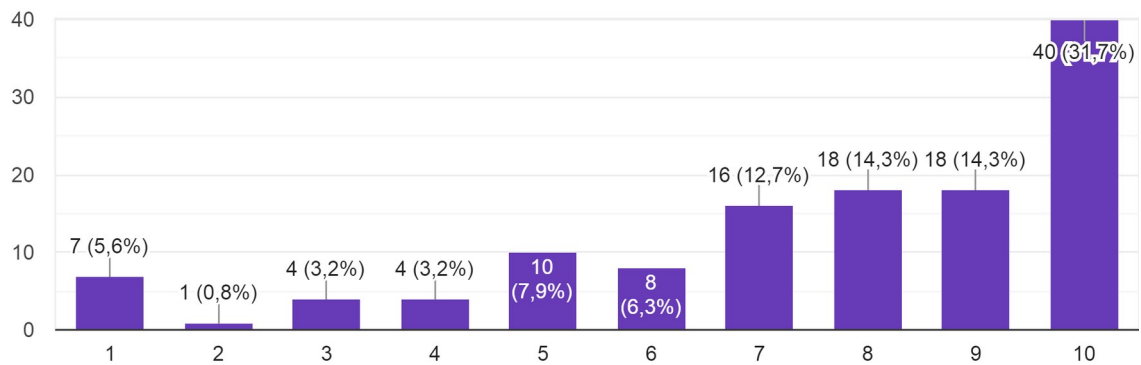
Llenguatge sexista

126 respostes

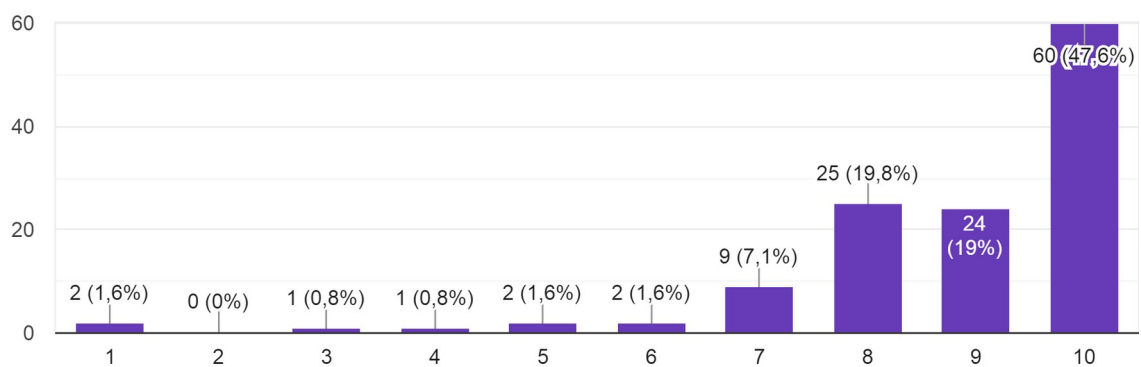
Acudit sexista

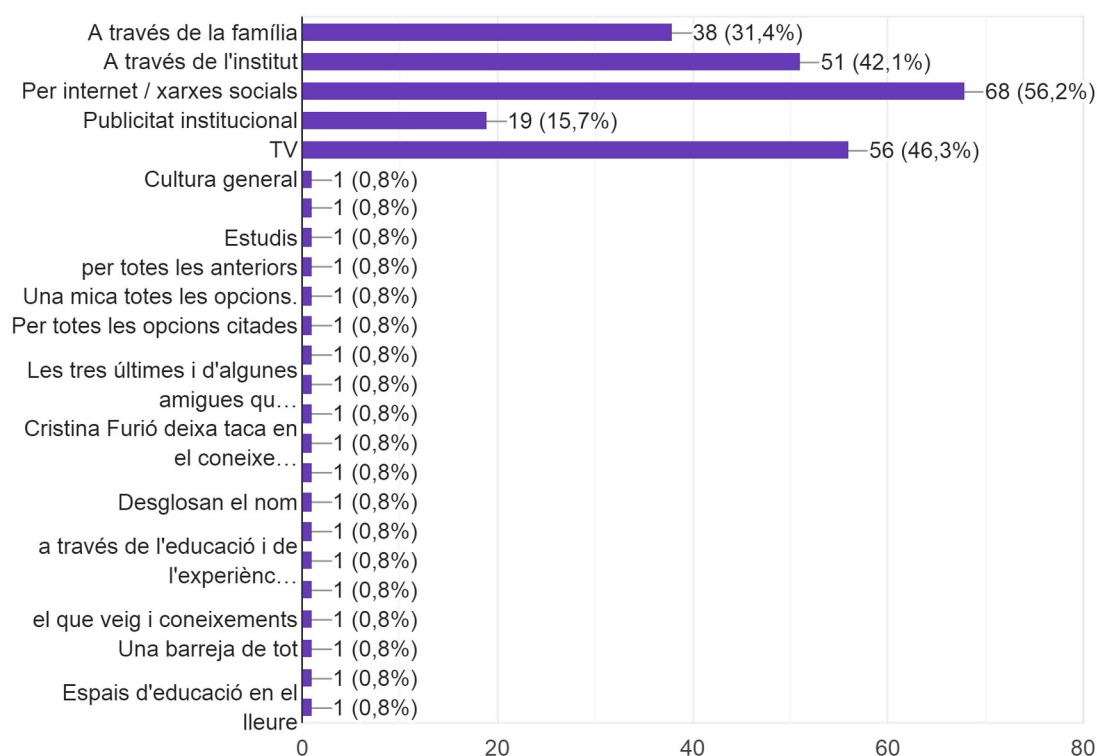
126 respostes

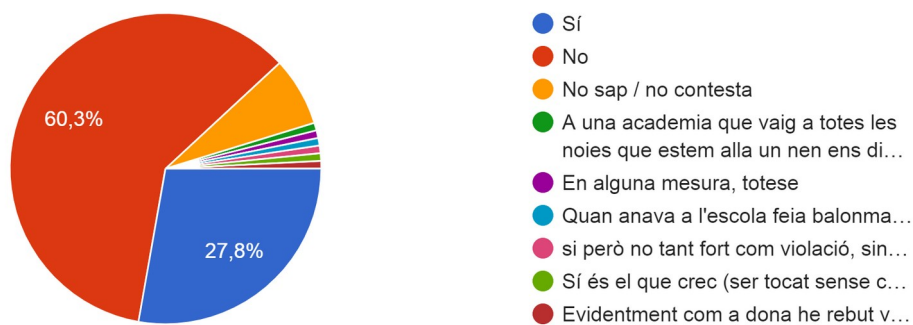
Xantatge emocional i manipulació

126 respostes

Pregunta 5: Canals d'accés al coneixement sobre la violència de gènere**Pregunta 6: Víctimes / No víctimes**

126 respostes

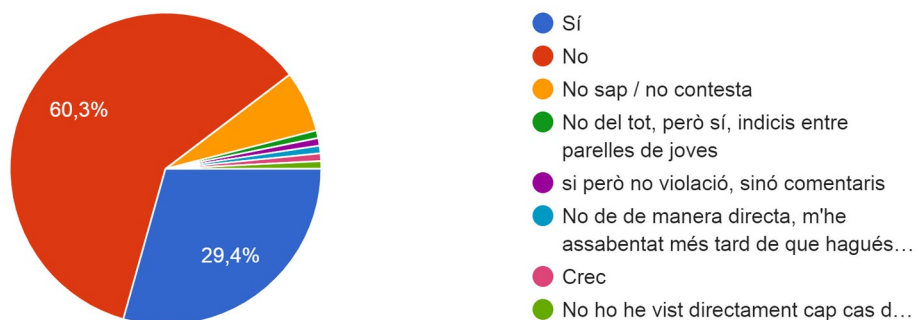
Pregunta 7: Víctimes / No víctimes a l'institut Celestí Bellera

126 respostes

Pregunta 8: Testimonis de violència de gènere a l'institut Celestí Bellera

11- Has vist alguna vegada a algú sent víctima de violència de gènere a l'institut?

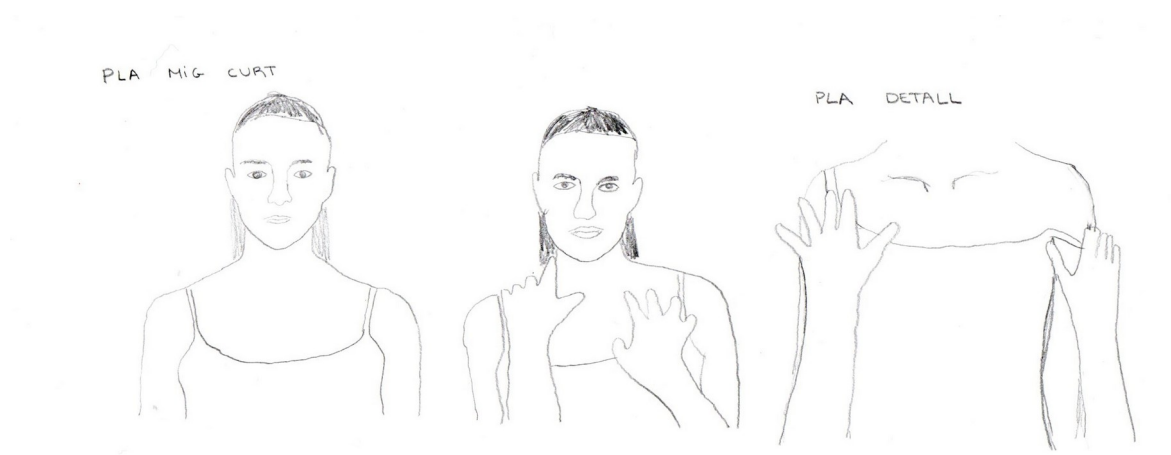
126 respostes

Document 4: Preproducció del curtmetratge

Aquest curtmetratge vol explicar la història d'una noia que és víctima d'un abús sexual per part d'un noi del seu institut. La noia ha de convertir-se en supervivent i ha de conviure amb el fet d'haver-ho explicat i que ningú, en l'àmbit educatiu, no hagi fet res, a més d'haver de veure al noi cada dia.

Storyboard

Guió

INT / PARET NEGRA DE FONTS: llum CREUADA

PLA 1: PLA MIG CURT

La noia està dreta, amb “cara de pòquer”, de cara a càmera i d’esquenes a la paret. Des dels dos costats moltes (4) braços surten i les mans la comencen a tocar per tot arreu.

ESCRIT:

“Estava tot fosc i ningú se’n va adonar”

PLA 2: PLA DETALL de la panxa

Les mans li toquen la panxa

“No sabia què fer”

PLA 4: PLA MIG CURT

Les mans li tapen la boca a la noia.

“Volia cridar, però no podia”

“Vaig dir-li “no vull”, però va continuar”

PLA 5: PLA MIG CURT

La noia mira a càmera una estona i després es gira i marxa.

ESCRIT:

“No li ho volia explicar a ningú”

“Ho vaig explicar però no em van creure, el van creure a ell”

“Li van treure importància”

“Encara estic a l’institut amb ell i me l’he de creuar pels passadissos cada dia.”